

Per 1395/1996

10029758_9

COBISS

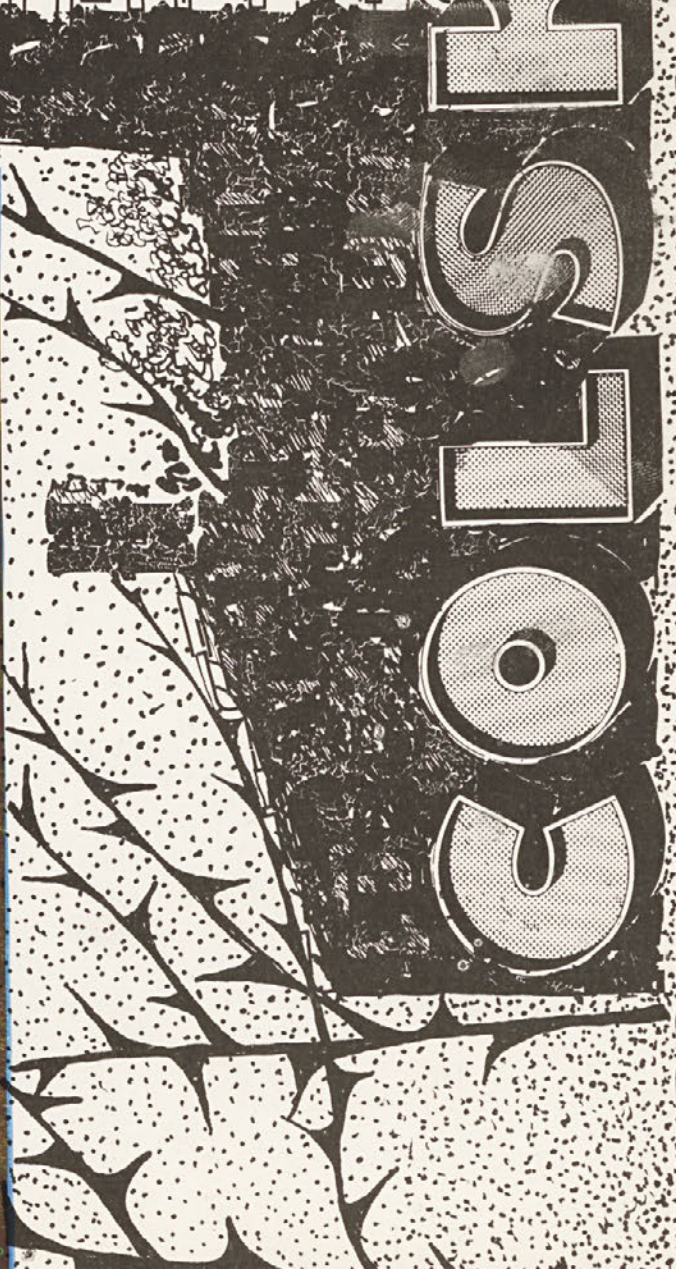
GORIŠKA KNJIVNICA

96
DECEMBER

GAŠTANJE

GOLEŠKI

ODBOR ZA PRIPRAVO NOVOLETNE PROSLAVE

UREDNIŠKA BESEDA

DESET SVEČK NA TORTI

Morda se bo zdelo neskomno. Uvod v letošnji Colski časnik namreč začnemo z nekaj besedami o nas samih. Za nami je desetletje organiziranega delovanja, ki se je konec leta 1986 začelo z Novoletno proslavo in se potem aprila 1991 razširilo na ustanovitev društva Trilek. Začetka smo se na poseben način spomnili že lani, ko smo na proslavi, deseti po vrsti, naredili nekakšen prerez skozi vse dosedanje popestritve zadnjega nedeljskega popoldneva v starem letu. Tokrat bi vas radi spomnili še na nekatere spremljajoče aktivnosti, s katerimi smo prav tako začeli pred desetimi leti.

Ena izmed njih je Kronika colskih dogodkov, ki je pomenila svojevrsten zaključek prve proslave. Na podoben način smo nadaljevali tudi v naslednjem letu, ko pa smo leta 1988 izdali prvi Colski časnik, je ta pregled dogodkov našel mesto tudi na njegovih straneh. Kronika je v zadnjih letih postala bolj strnjena, predstavljamo pa je le še v časniku. Toda letos spet nekoliko bolj obširno, saj smo pripravili nekakšen pregled skozi vseh deset let. Izbrali smo nekatere, z očmi naših kronistov opisane dogodke, ki so tako ali drugače zaznamovali življenje na colski planoti in v bližnji okolici.

Pred desetimi leti smo začeli tudi s podeljevanjem Colske gartrože in Colskega trna. Gartroža se je v vseh teh letih lepo uveljavila, trn pa smo podelili le petkrat, zadnjič leta 1991. Seveda se večkrat sprašujemo, ali si lahko lastimo pravico, da nekoga dvignemo nad ostale in nagradimo. Glede na odzive pa lahko rečemo, da je bila naša nagrada doslej vedno dobro pretehtana in utemeljena. V tokratnem časniku boste našli kratko predstavitev vseh dosedanjih dobitnikov te naše nagrade, posebno mesto pa ima seveda letošnji nagrajenec. Morda vas bo zanimalo, kako izberemo nagrajenca. Ponavadi pade več predlogov in potem na enem zadnjih sestankov pred novim letom preštejemo posamezne argumente in se odločimo. Do sedaj

glasovanje še ni bilo potrebno, torej je odločitev enotna. In še ena zanimivost, doslej smo ime dobitnika več ali manj uspešno skrivali vse do svečanega trenutka na proslavi. Še posebej smo pazili, da smo z nagrado nagrajenca presenetili, še prej pa smo seveda morali tako ali drugače zagotoviti njegovo prisotnost na proslavi. Lani pa smo prvič dobitnika že prej seznanili z našo namero in mu tako morda prihranili nekaj presenečenja. Pa še črna pika - doslej so Colsko gartrožo prejeli le moški...

Na straneh devete izdaje časnika pišemo še o eni obletnici, ki pa je prej žalostna kot vesela. Letos bi namreč lahko praznovali 20 - letnico rokometnega kluba Col, pa je ne moremo, saj kluba ni več. Bolj vesela pa je obletnica, ki jo je praznoval naš rojak dr. Jurij Bizjak. Ob srebrnomašnem jubileju objavljamo njegov članek na temo novega prevoda Svetega pisma. Tudi letos smo precej prostora namenili raznim reportažam in zapisom, ob tem je posebej veselo dejstvo, da se je krog tistih, ki sodelujejo z nami še povečal. Tako kot vsako leto imata svoji rubriki osnovna šola in krajevna skupnost; slednje so letos v prvi vrsti zaznamovale kadrovske spremembe. Do zamenjave je prišlo tudi v Državnem zboru in verjetno vas bo zanimalo, kako smo svoje glasove kandidatom porazdelili colski volivci.

Posebej smo veseli, da smo letos dve naši prireditvi s pomočjo televizije predstavili gledalcem po vsej Sloveniji. To sta bili prikaz košnje in podoknica, o katerih smo pripravili tudi krajši prispevek in izbrali tudi nekaj fotografij. Prav podoknica in pa časopis, ki ga držite v rokah, bosta prihodnje leto doživela že deseto ponovitev. Spet bomo torej imeli razlog za veselje. Upamo, da se bomo lahko poveselili skupaj.

Col, 18. dec. 1996

Urednik

MIRNO, ZDRAVO IN ZADOVOLJNO

LETO 1997

Društvo TRILEK

Naš rojak dr. Jurij Bizjak - SREBRNOMAŠNIK UP IN STRAH PREVAJALCA

Letos jeseni smo dobili nov prevod Svetega pisma. Prevajali smo ga petnajst let, delalo pa je deset prevajalcev: Gantar, Krašovec, Peklaj in Rozman v Ljubljani, s. Večko v Mariboru, Holz v Rimu, Rebula v Trstu, Bizjak, Črnilogar in Zupet na Vipavskem.

Prevajalec Sirahove knjige piše v svojem predgovoru tudi tole: "Prosim vas torej, berite dobrohotno in pazljivo. Prizanesite mi, če se vam bo morda zdelo, da mi je pri prevajanju kljub prizadevanju kje spodrsnilo. Izrazi, ki so bili prvotno povedani v hebrejskem jeziku, nimajo več iste moči, če se prevedejo v drug jezik. Pa ne le tole delo; tudi postava sama in preroštva in druge knjige so nemalo drugačne, če jih beremo v izvirnem jeziku."

Rabin Ramban piše na začetku svojega uvoda v razlago Postave: "Začel bom pisati ... s strahom, bojaznijo in trepetom, s potenjem in drgetom, ker se jasno zavedam, da mravljinco jajčece nasproti vesolju ni tako majhno, kakor je majhna moja modrost in pičlo moje znanje v primerjavi s skrivnostmi Postave, ki so skrite v njenem domu, spravljene v njeni sobi ..." Če sta tako govorila dva Juda, Ramban in Sirah, kaj naj rečemo mi priučeni prevajalci?

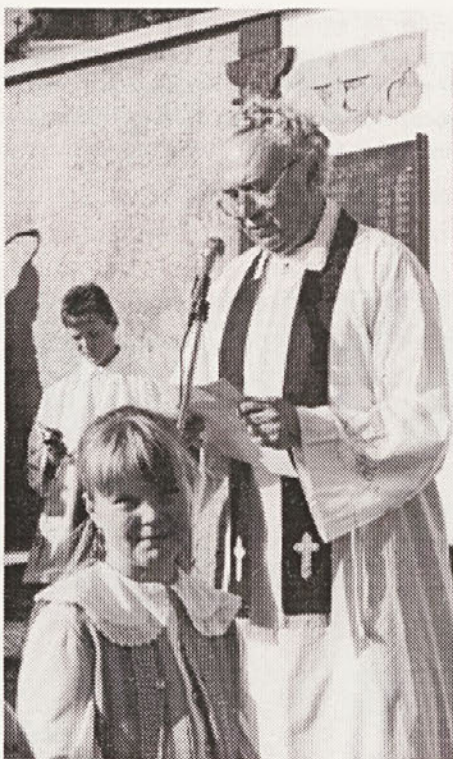
Mladi pripravnik za rabina se je tako prestrašil odgovornosti, da je pred zadnjim izpitom sklenil odstopiti in se je izpraševalcem opravičil: "Bojim se, da bi kaj napačno razložil!" Stari rabin pa ga je potolažil: "Mar bomo med rabine sprejeli koga, ki se tega ne boji?"

Celo v primeru, da bi prevajalec imel dar preroštva, visi nad njim trda beseda, ki jo je Gospod govoril Izraelcem glede lažnega in pravega preroka: "Morda porečeš v svojem srcu: Kako naj spoznam, katere besede Gospod ni spregovoril? Kadar prerok govori v Gospodovem imenu, pa se beseda ne zgodi in ne izpolni, je to beseda, ki je Gospod ni povedal. V predrznosti jo je govoril prerok; nikar se ga ne boj!" (5 Mz 18,21-22).

Z druge strani pa slehernega prevajalca navdaja preprosta želja in ljubka misel, ki jo je izrekla Mala Terezika: "Če bi bila duhovnik, bi se naučila hebrejsko in grško, da bi spoznala Božjo misel takšno, kakršno je Bog izrazil v našem človeškem jeziku."

Za nov prevod sta običajno dva razloga: na eni strani napredek svetopisemskih znanosti, na drugi strani pa razvoj živega jezika, v katerega prevajamo. Glavni namen novega prevoda je globlje in preglednejše razumevanje svetega besedila. Pri napornem delu daje prevajalcu trdno oporo in veliko pomoč zavetnik in vzornik vseh prevajalcev sv. Hieronim s svojimi tremi pravili:

1. Dojeti smisel izvornika. - Svetopisemska govorica je izredno gosta in jedrnata, slikovita in oprijemljiva. Takšna govorica je sama po sebi silno dragocena in dobrodošla, saj zagotavlja jasno in pregledno izražanje, prevajalcu pa pogosto postavlja vrsto težkih vprašanj, ker izvira iz vsakdanjega življenja ljudi iz oddaljenih časov in krajev, iz

Izajja na glas zacvilil, kadar sem mu z zgrešenimi pomeni pulil brado, pa je vselej "cvilil" le potihoma in vdano čakal, da ga bom zaslišal in našel pravo sled. Treba je pognati v boj vseh pet čutov: vid, sluh, tip, okus in vonj; včasih je treba vohati, kakor voha pes, in gledati tako, kakor pravi Mali princ, "kdor hoče videti, mora gledati s srcem".

2. Prevesti zvesto. - Zvesto pomeni: niti suženjsko ali besedo za besedo, niti ohlapno ali približno po smislu. Verni verujemo, da je Sveto pismo Božja beseda, resnična, iskrena in zanesljiva, živa in preizkušena v zgodovini Izraela in Cerkve. Takšna vera sili prevajalca, da prevaja vestno, zvesto in natančno.

Temeljno prevajalsko pravilo je, da prevajamo isto izvirno besedo z odgovarjajočo isto slovensko besedo. Znano pa je, da se pomen in uporaba odgovarjajočega pojma v dveh različnih jezikih nikoli popolnoma ne pokrivata, temveč se vsaj delno razlikujeta in prekrivata s pomenom in uporabo sorodnih pojmov. Zato mora prevajalec vedno presojati, kdaj bo vztrajal pri običajni isti besedi in kdaj bo uporabil kakšno drugo, pomensko ustreznejšo besedo.

Posebno vprašanje predstavljajo soznačnice. Izbira je lažja, kadar ima izvirnik za približno isto reč en sam izraz, mi pa več, težje pa je, kadar ima izvirnik za približno isto reč več izrazov, mi pa manj ali celo samo enega. V takšnem primeru si prevajalec včasih lahko pomaga vsaj s kakšnim bolj starinskim ali pa manj uporabljanim izrazom.

V izvorniku je tudi veliko izrazja v prenesenem pomenu, veliko prisposodob, pregovorov in rekel. Takšne besede, vrstice in odlomki so včasih trd oreh za prevajalca, ko pa jih sam razvozla, jih običajno lahko tudi prevede tako, da bodo bralcu dojemljivi.

3. Upoštevati lepoto živega jezika. - Svetopisemski Pridigar si je prizadeval, da bi našel "privlačne besede" (prim. Prd 12,10). Večina svetopisemskih izvirnih besedil kaže izjemno preprosto lepoto jezika. Številni odlomki so v svoji preprostosti jezikovno tako izdelani, da so kot književni izdelki svetovni vršaci. Zato je prevajalčeva dolžnost, da to preprostost in lepoto prenese tudi v prevod. Za to pa so še posebej skrbeli naši slavisti, ki so prevajalcem dajali svoje pripombe in predloge.

Jezikovni slog izvornika je silno razgiban, različen od knjige do knjige, od pisca do pisca. Zelo pogosto pa je pregovorno skopuški in kamnoseško odrezav, in prav zaradi tega tudi zveni slovesno in nekoliko privzdignjeno. Besedila so starodavna, zato je prav, da ohranjajo prozorno tančico starosti. Veliko izrazov in besednih sklopov je iz prešnjih prevodov ostalo bralcem v spominu ali prešlo

v književnost in v pogovorno rabo, zato bi bilo narobe, če bi jih skoraj ali čisto brez razloga zamenjali.

Marsikatera vrstica se mi je v prevodu zdela trda in presoljena, zato sem premišljeval, kako bi mi danes povedali isto reč. Sklep takšnih premišljevanj je bil skoraj vedno enak: Recimo tudi mi "bobu bob in popu pop", čemu bi vse zamotavali in zavijali, zamikali in zamešavali ter delali iz grenčice čajček in iz kropa mlako?

Vsak prevajalec ve le sam, koliko temnih predorov je treba prevrtati, koliko drznih brvi je treba razpeti in koliko strmih sten je treba preplezati, da nazadnje lahko z mirno vestjo zapiše, kar zapiše. V navezi gre lažje in varneje, zato sem hvaležen zlasti Črnilogarju in Zupetu za vsa ta leta skupnega dela, živahnih razprav in pristnih srečanj. Vsem Colčanom in vsem Slovencem pa voščim, da bi jim na novo prevedena Božja beseda ogrevala srce in jih utrjevala v sveti veri, upanju in ljubezni.

Jurij Bizjak

Jurij BIZJAK s Pevci

I. Biografija

Dr. svetopisemske teologije, Jurij Bizjak, magister svetopisemskih ved, asistent za svetopisemske vede.

Rojen je bil 22. 2. 1947 na Colu. Osnovno šolo je obiskoval v letih 1953-61, prvih pet razredov na Colu, zadnje tri pa v Ajdovščini. Po osnovni šoli je šel v Malo semenišče in v Srednjo versko šolo v Vipavo, kjer je maturiral l. 1965. Po maturi je vstopil v Bogoslovno semenišče v Ljubljani in študiral na Teološki fakulteti v Ljubljani. Vojaški rok je služil od marca 1966 do septembra 1967. V duhovnika je bil posvečen 29. 6. 1971 v Logu pri Vipavi, po končanem petem letniku teologije. Po posvečenju je bil imenovan za nedeljskega kaplana župniku Ivanu Mavriču v Sežano in vpisal šesti letnik teologije, januarja 1972 pa je bil imenovan za rednega kaplana župniku Viktorju Bercetu v Ilirsko Bistrico. Na Teološki fakulteti je diplomiral l. 1972 in služboval kot kaplan v Ilirski Bistrici do l. 1975, ko je bil imenovan za župnijskega upravitelja na Planino nad Ajdovščino. Naslednje leto, jeseni 1976, je šel v Slovenijo na študij Svetega pisma na Papeškem bibličnem institutu v Rimu, kjer je l. 1989 napisal magistrsko delo z naslovom "Il tempio della Parola" in naredil licenciat iz svetopisemskih ved. L. 1982, po smrti mentorja M. Dahooda, se je prepisal na papeško univerzo Urbaniano, kjer je pod vodstvom mentorja E. Testa dokončal in l. 1983 uspešno zagovarjal doktorsko delo z naslovom "Proverbi discussi". Po končanem študiju v Rimu je bil imenovan za spirituala v Malem semenišču v Vipavi in za asistenta za novo zavezo prof. F. Rozmanu na Teološki fakulteti v Ljubljani. Za jubilejni prevod Nove zaveze (Ljubljana 1984) je prevedel del uvodov in opomb. Z referatom je sodeloval na Sedejevem simpoziju v Rimu /1986/. Akademsko leto 1990/91 je kot sobotno leto izkoristil za študij v Jeruzalemu. Za celoten prevod Svetega pisma (Ljubljana 1996) je prevedel del Stare zaveze.

II. Bibliografija

1. Samostojne publikacije

Sveta dežela. Prevod spremnega besedila k slikam. - Narni-Terni, Edizioni Plurigraf 1983, 144 str.

Job. Prevod iz izvirnika, uvod in kratke opombe. - Koper, Ognjišče 1989, 160 str.

2. Znanstveni in strokovni sestavki

Kristjan in Sveto pismo. - Koper, Ognjišče 1984, 128 str., redakcija knjige.

Prevod uvodov in opomb k 1 Kor, 2 Kor, Ef, Flp, Kol in Flm. Sveto pismo nove zaveze. - Ljubljana, Nadškofijski ordinariat 1984.

Prevod dodatka Svetopisemski Bog. Ilustrirana enciklopedija Svetega pisma. - Koper, Ognjišče 1994, str. 171-194.

Deset zapovedi - prevod z razlago iz talmudskih, midraških in rabinskih virov. - Tretji dan 23/6, 1994, 18-19.

Prevod, uvodi in opombe k Job, Prg in Prd, prevod in opombe k Iz in Malim prerokom. Sveto pismo stare in nove zaveze. Slovenski standardni prevod. - Ljubljana, SDS 1996.

3. Poljudno znanstveni sestavki

Na dnu in na vrhu (1 Mz 39,1-41,49). - Družina 31/34, 1982, 4.

Bratje se iščejo in najdejo (1 Mz 41,53-45,15). - Družina 31/35, 1982, 4.

Selitev v Egipt (1 Mz 45,16-47,12). - Družina 31/36, 1982, 4.

Blagoslovi pred smrtjo (1 Mz 47,27-49,33). - Družina 31/37, 1982, 4.

Slovo dveh velikih mož (1 Mz 50,1-26). - Družina 31/38, 1982, 4.

Jeremijeva izpoved - žareči ogenj (Jer 20,7-18). - Družina 32/18, 1983, 4.

Izrael v prisposodbi (Ezk 16,1-43). - Družina 32/24, 1983, 4.

Razlaga sanj (Dan 2). - Družina 32/45, 1983, 4.

Jemal jih je v naročje (Mr 10,15). - Družina 33/8, 1984, 4.

Branje. - Ognjišče 20/6, 1984, 12-13.

Postava. - Ognjišče 20/7, 1984, 12-13.

Zgodovinske knjige. - Ognjišče 20/8, 1984, 12-13.

Preroške knjige. - Ognjišče 20/9, 1984, 12-13.

Pesniške knjige. - Ognjišče 20/10, 1984, 12-13.

Modrostne knjige. - Ognjišče 20/11, 1984, 12-13.

Izaija. - Ognjišče 20/12, 1984, 12-13.

Knjiga vseh knjig. - CSS 18, 1984, 2.

Jobovo pričevanje. - Bogoslovni vestnik 4, 1984, 249-260.

Jezusov poslovilni govor (Jn 13-17). - Družina 34/9, 1985, 4.

Vera - človekova utvara ali osvoboditev?. Teologija za laike 10. - Ljubljana, Priloga tretjega dne 1986, str. 42-49.

Sedej in Sveto pismo. Sedejev simpozij v Rimu. - Celje, Mohorjeva družba 1988, str. 159-169.

Pomen vzgoje pri Judih. - CSS 22, 1988, 2-3.

Jobov mladenič Eliu kot katehet. - CSS 22, 1988, 115-116.

Job. - Ognjišče 25/4, 1989, 41.

Pridite, pogajajmo se. - CSS 24, 1990, 102-104.

Medsebojni odnosi v Svetem pismu. U službi Riječi. - Makarska, Franjevačka visoka bogoslovija Makarska 1991, str. 45-54.

Preroki razlagajo Božji načrt. - Božje okolje 16/1-2, 1992, 17-19.

Jaz, Gospod, tvoj Bog, sem ljubosumen Bog. - Kristjanova obzorja 27/1, 1992, 5-7.

Domači ali najemniki. - CSS 27, 1993, 130-132.

Slovenskemu "jom hak-kippurim" naproti. - CSS 29, 1995, 9-11.

Krajevna skupnost Col ima novo vodstvo CESTE, VODOVOD, TV PRETVORNIK

KRATKA OSEBNA IZKAZNICA NAŠE PRESEDNICE

Ivanka Bizjak se je rodila 06. januarja 1950 v Vipavi. Po poklicu je pravnik, zaposlena pa kot davčni inšpektor v Ajdovščini. Na Col je prišla jeseni leta 1977, ko sta začela z možem Stanetom graditi hišo. Poleg službe in najnovejše zadolžitve v krajevni skupnosti ji ostane malo časa za hobije. Najraje pa se posveti rožam in urejanju okolice. Njeno življenjsko vodilo je: "Prizadevam si živeti tako, da mi ni žal za noben dan, da sem ga tako preživela in za nobeno delo, da sem ga tako opravila"

Gospa Ivanka BIZJAK

Vse najboljše za rojstni dan, mati županija!

Vrtanje za vodo v pruhu

V zapisniku seje sveta KS Col, ki se je odvijala 17. aprila letos, je zapisano: To je zadnja seja sveta krajevske skupnosti Col v tej zasedbi. Bodočemu svetu želimo uspešno delo.

S temi lepimi željami naših predhodnikov smo se 5. maja letos sestali vsi novoizvoljeni člani sveta krajevske skupnosti: Janez, Silvester, Damijan, Srečo, Matjaž, Silvan in jaz ter se podali na povsem novo pot dela v krajevni skupnosti. Vsem krajanom se zahvaljujemo za izkazano zaupanje, obenem pa računamo na vašo pomoč in podporo pri delu. Zavedamo se odgovornosti svojega dela, ki bo namenjeno skrbi za zadovoljitev potreb čim širšega kroga prebivalcev naše krajevske skupnosti in bo plodno le ob sodelovanju vseh.

V letu 1996 smo skupno dokončali naloge, ki jih je zastavil in delno realiziral že prejšnji svet, kot tudi naloge iz našega programa. Razdelimo jih lahko na naslednja področja:

REKONSTRUKCIJA IN ASFALTIRANJE CEST

Krajevna skupnost je v tem letu nadaljevala program samopriskevka, v katerega je vključeno tudi urejanje vaških poti in krajevnih cest. Udeleženci programa so po sklepu

sveta KS sami pripravili (razširili) trase in prispevali delež v denarju (za odseke do 100 m - 50 %, za odseke 100 - 300 m - 40 % in za odseke nad 300 m - 50 % lastne udeležbe). Skupno je bilo urejenih 8597 m² površin ali cca 2500 m cest. V omenjeni kvadraturi so tudi posamezna dvorišča, zanje so v skupno kvoto v celoti prispevali lastniki sami. Asfaltna dela so se izvajala v Žagolju, na Colu in na Malem Polju, načeloma že do posameznih hiš. Skupno je bilo za ta dela porabljenih 8,518.779,00 sit. Viri financiranja so bili: samoprispevek, sredstva občinskega proračuna in sredstva, zbrana od posameznikov.

V letu 1996 je bil rekonstruiran in asfaltiran cestni odcep na Križni gori v skupni dolžini 900 metrov. Dela v znesku 8, 293.898,00 so bila financirana s sredstvi krajanov, ki imajo kakršnokoli premoženje v zaledju omenjene ceste, s sredstvi občinskega proračuna in s sredstvi, ki so bila pridobljena na Republiškem skladu za pomoč demografsko ogroženim območjem. Ob tem bi omenila pripravljenost lastnikov zemljišč, da so brezplačno odstopili zemljišče za novo, širšo cesto. Zahvaljujem se posameznikom, ki so zavzeto sodelovali pri rekonstrukciji (S. Benčina, F. Pregelj in J. Likar) ter vsem ostalim, ki so finančno in z delom pomagali dela pripeljati do kraja. Zahvalila bi se tudi g. Antonu Tratniku, ki je brezplačno pripravil projekt in uredil vso potrebno dokumentacijo, in g. Silvestru Peljhanu, ki je vsa dela vodil in koordiniral.

NOVI VODNI VIR, VZDRŽEVANJE VODOVODA, GORSKI VODOVOD

Voda, vir življenja, je v naši krajevni skupnosti problem številka ena. Prav zaradi tega smo se odločili za dokaj tvegano potezo in se z ing. Verbovškom, ki opravlja hidrogeološka vrtanja, dogovorili, da poizkusi z vrtino priti do novega vodnega vira. Po ogledu več lokacij, se mu je najprimernejša zdela v Pruhtu nad Orešjem. Na veselje nas vseh je po nekajdnevem vrtanju res prišel do vode, na globini 132 metrov. Najdena voda bi količinsko zadoščala za pokrivanje trenutnih potreb Cola. Tudi kemična in mikrobiološka analiza sta pokazali, da voda iz vrtine ustreza standardom. Povezava z obstoječim vodovodom je v glavnem v zaključnih fazah. Upam in želim, da bi krajani v prihodnjem letu odpirali vodovodne pipe z veliko vedrejšimi obrazi. Seveda pa bo naš vodovod zaradi dotrajanosti še naprej potreben temeljite prenove po posameznih linijah.

Dokončno rešitev problema vodooskrbe za vse prebivalce pa vidim šele v povezavi s sistemom vodovoda Gora. Ta projekt je ena od prioritarnih nalog občine Ajdovščina in bo zaključen šele takrat, ko bo omogočen priključek vsakemu gospodinjstvu. Do sedaj je bilo zgrajeno zajetje, črpalnica (brez elektro voda), tlačni vod do Predmeje,

vodohram na Predmeji ter 3,3 kilometra dolg oskrbovalni vod z objekti od Predmeje proti Otlici. V zaključni fazi je tudi pridobivanje dokumentacije za pretočni vod do pretočnega rezervoarja na Sinjem vrhu ter za celotni sekundar po Predmeji. Sredstva za dosedanje faze so se zagotavljala iz proračuna občine Ajdovščina, iz demografskega sklada Slovenije, iz drugih virov (sponzorji) ter delom krajanov. Ocenjena vrednost izvršenih del je 150 mio sit. Z ozirom na dosedanje izkušnje in na ocenjene možnosti zagotavljanja sredstev s strani občine, bi bil primarni vod na Colu v petih letih.

TV PRETVORNIK

TV Pretvornik bo pomembna pridobitev za vse prebivalce krajevne skupnosti. Čeprav ni še nič "opaznega" na sami lokaciji v Žerivšah, je v ta projekt vloženega že veliko osebnega dela posameznikov. S pretvornikom naj bi prekrivali televizijski signal po naseljih Col, Malo Polje, Gozd, Sanabor, Žagolj in Sinji vrh, kjer zaradi konfiguracije terena ni mogoč direkten sprejem iz oddajnih centrov RTV Slovenija. Pretvornik se sestoji iz antenskega stolpa in tipskega montažnega objekta, v katerem so nameščene pretvorniške aparature. Antenski stolp je predalčen. Na vrhu stolpa je ploščad za antene, strelovodna zaščita in pozicijske svetilke. Višina stolpa je 17 metrov. Glavno breme investicije z vsemi aparaturami nosi TV Slovenija. Krajevno skupnost bremenijo stroški izkopa in priprava temeljev za sam stolp, z lastnico uredi najem zemljišča ter pomaga pri pridobivanju soglasij in dovoljenj. Za ilustracijo, zakaj stolp še ne stoji, naj povem, da je samo za izdajo lokacijskega dovoljenja potrebnih deset različnih soglasij od občinskih do republiških organov. Računamo, da bo spomladi stolp na svojem mestu, in takrat bodo prišli na vrsto posamezniki, ki bodo morali nabaviti posebne antene za ta sistem.

Še mnogo drugih del bi lahko oemnila, ki so prav tako potrebna, bodisi zaradi samega izgleda našega kraja bodisi bi koristila posameznim krajanom. Naj zaključim z željo, da bi bila naša skupna prizadevanja združena v misli: Naša krajevna skupnost- lepa, čista in urejena.

Vsem želim notranje bogato doživete Božične praznike in posameznih ter skupnih uspehov v letu 1997

Predsednica KS Ivanka Bizjak

KAKO SMO VOLILI COLČANI

Tudi letos so volitve, in kasneje še referendum, dodobra razgibali staro in mlado. Pri tem seveda Colčani nismo bili izjema in prav je, da sedaj, ko je najhujše za nami, v miru pogledamo, kako smo se odločali.

VOLITVE POSLANCEV V DRŽAVNI ZBOR

Nedelja, 10. novembra letos, torej ne bo šla v zgodovino le zaradi praznovanja Martina in tudi ne le zaradi poraza naše nogometne reprezentance proti Bosni, ampak predvsem zaradi volitev. Kakšni so bili rezultati na nivoju celotne države, je že dalj časa znano, tudi volja volilcev v naši občini je več ali manj znana, manj znan pa je politični utrip v naši krajevni skupnosti. V naslednjih nekaj stvkih smo pripravili krajši izbor rezultatov z volišča številka 315, ki je imelo svoj sedež v prostorih vrtca. Vir informacij, ki vam jih posredujemo, je Občinska volilna komisija.

Na našem volišču je bilo v volilni imenik vpisanih 614 volilcev, na volitve jih je prišlo 494, kar je 80.46 % udeležba. 43 volilcev je oddalo neveljavno glasovnico.

In kako smo razporedili svoje glasove med enaindvajset kandidatov?

Branko Tomažič	SLS	183 glasov	40.58 %
Ivo Hvalica	SDS	130 glasov	28.32 %
Miroslav Geržina	SKD	90 glasov	13.30 %
Marjan Poljšak	NSD	25 glasov	5.54 %
Danilo Zavrtnik	LDS	21 glasov	4.66 %

Ostalih šestnajst kandidatov je dobilo manj kot deset glasov, šest izmed njih pa niti enega.

REFERENDUM O SPREMEMBI VOLILNE ZAKONODAJE

Pravico glasovanja na referendumu je imelo na našem volišču 315 volilnih upravičencev. Na volišče jih je prišlo 308, kar je 50.08 % udeležba.

278 volilcev je oddalo veljavno glasovnico, 30 volilcev pa neveljavno. Proti vsem trem vprašanjem je bilo 6 volilcev.

Predlog A - kombinirani volilni sistem (predlagatelj Državni svet)
26 glasov ZA, 137 glasov PROTI

Predlog B - večinski volilni sistem (predlagatelj 43.000 volilcev na pobudo SDS)
223 glasov ZA, (80 %), 22 glasov PROTI

Predlog C - proporcionalni sistem (predlagatelji 30 poslancev Državnega zbora)
19 glasov ZA, 139 glasov PROTI

Sami lahko primerjate izide volitev in glasovanja na referendumu z rezultati, doseženimi na državnem nivoju. Colčani tokrat nismo udarili mimo, z izjemo referenduma, kjer smo (so) se množično odločili za varianto B, ki sicer ni prejela zadostne podpore.

Tudi prihodnje leto na tem področju ne bo miru, saj nas čakajo predsedniške volitve. Naj živijo volitve!

Sandi Škvarč

Življenje v župniji nekoč in danes

Blagoslavljanje nove cerkve na Colu

Iz Cola pri Vipavi, 13. oktobra 1896

V nedeljo, dne 11. t. m., smo imeli lepo in veselo slovesnost - blagoslovljanje naše nove cerkve. Pred dvema letoma bil je tam še trd in skalnat grič, kjer sedaj stoji nova cerkev sv. Lenarta. Pri začetku, in tudi pozneje, je marsikdo z glavo majal, rekoč: vsaj ne bomo zmogli ali vsaj ne bodo mogli. Res ni lahko in prijetno župniji, ki se ne more ponašati z obilico prebivalstva ali bogastvom na polju ali denarju, ko terja žrtev v delu in denarju; toda če Bog pomaga, vse je mogoče, vse lahko, vse prijetno. Zato smo pričeli, zaupajoč na božjo pomoč, in z božjo pomočjo tudi končali zidanje cerkve, na katero smemo ponosni biti.

Ni se čuditi, ako smo z veseljem pričakovali veselega dne, ko se bo nova cerkev blagoslovila in izročila svojemu namenu. Cela župnija se je pripravljala na ta dan. Gospodarji so vabili sorodnike in prijatelje od blizu in daleč, mladeniči postavljali mlaje, delali slavoloke in dekleta so vile vence. - Imeli smo le jeden strah, da bi ta dan ne deževalo. In hvala bodi Bogu, v nedeljo do večera ni bilo dežja, ljudstva se je zbralo veliko.

Ob 10. uri je začel mil. gos. stolni prošt dr. Klofutar, spremljan od desetih duhovnikov, blagosloviti novo cerkev. Po dovršenem blagoslovu smo v procesiji prinesli sv. R. T. iz stare v novo cerkev in nato je pričela pridiga. Pridigoval je mil. gosp. stolni prošt prav poljudno in namenu primerno. - Pridigi je sledilo darovanje za cerkev, kajti stroški še niso popolno pokriti. Nabralo se je 156 gld. 53. kr., kar naj Bog vsem stotero povrne! S sveto mašo, katero je služil gosp. prošt, in zahvalno pesmijo se je končala ta slovesnost, katera pri domačih in tujcih ostane v trajnem spominu. Presrčna zahvala mil. gosp. proštu za blagoslovljanje in ginljive besede, sv. mašo in vse druge žrtve, prisrčna zahvala tudi vsem č. gg. duhovnikom, ki so se radovoljno odzvali povebilu ter prišli povečat prelepo slovesnost.

Naša nova cerkev ima podobo križa in je zidana v romanskem slogu. Ne rečem, da je brez pogrškov ali da bi ne mogla lepša biti, a vendar smemo biti ponosni na njo. Altar je iz stare cerkve v novo preslovil gosp. J. Rusjan iz Renč, ki je prevzel tudi zidanje in katerega sem pohvalno omenil v zadnem dopisu. Orglje sta popravila in preslovila brata Zupan v občno zadovoljnost. Plak (mozaik-marmor) smo naročili v Oberalmu na Solnograškem; jako krasi cerkev in upamo, da bo tudi trpežen. - Klopi, ki so kakor cerkev v romanskem slogu, hvali vsak. Delal jih je logaški mizarski mojster, gos. M. Molk, katerega priporočamo

vsakemu, kdor hoče imeti lepo, solidno in ceno delo. Druga mizarska dela so napravili okusno in slogu primerno domačini. Kar pa še manjka: nebrojne oprave in denarja za pokritje vseh stroškov, upamo na božjo pomoč, vsaj dobrotni Bog, ki nam je pomagal do sedaj, nas gotovo naprej zapustil ne bo. On nam je pomagal pri zidanju, nam je pomagal sedaj in nam bo tudi pomagal na dalje.

Bog nam je pomagal pri zidanju, kajti brez božje pomoči bi tako ubožna in mala občina ne mogla zgraditi take cerkve, posebno še, če pomislimo, da je bilo vse prosto, da je vsak delal, kolikor je hotel, in dal, kolikor je hotel. Vsa zgradba stane okroh 10.000 gld.

Bog nam je pomagal tudi sedaj. Poleg cerkve smo bili najbolj potrebni nebesa. In dobili smo ga. Mladeniči so sami od sebe nabrali in zložili za novo nebo, katero je prav okusno cerkvenemu slogu primerno narejeno in stane 230 gld. Za mladeniči niso hotele zaostati dekleta in so okinčale altar. In zato upamo, da nas dobrotni Bog tudi ne zapusti nadalje.

Konečno moram izreči prisrčno zahvalo vsem od blizu in daleč, ki so pomagali posredno in neposredno; imenujem presvitlega cesarja, prevzv. gosp. knezoškofa, mil. gos. prošta, preč. gos. dekana in sploh vse dobrotnike, ptuje in domače; da tudi domače župljane, ki so veselo in radovoljno veliko žrtvovali z delom in denarjem. Ljubi Bog, ki je nagibal in vodil srca vseh, naj jim dodeli svoj blagoslov!

Prepisano iz časopisa SLOVENEK

Cerkev Sv. Lenarta iz leta 1942

ISKRENA HVALA VSEM

Za člane župnijskega občestva je cerkev dom, v katerem se zbiramo pri bogoslužju kakor ena družina. Tudi župnišče je dom. Ni samo stanovanje za duhovnika, ampak za vse župljane. Zato župnišču pravimo tudi župnijski dom.

V obredniku blagoslovitve župnijskega doma beremo: Tu se bodo srečevali duhovniki in njihovi sodelavci, se pripravljali na bogoslužje in načrtovali pastoralno delo. V veroučnih prostorih se bodo zbirali otroci, mladina in odrasli ter se uvajali in poglobljali v krščansko življenje. Naj bo ta dom skupaj z našo župnijsko cerkvijo kraj miru in dobrote, kjer bomo odkrivali vrednote evangelija, drug drugemu pomagali in okušali lepoto krščanskega življenja.

Da bi župnijski dom na Colu mogel čimbolj služiti tem namenom, smo ga začeli letos temeljito preurejati. Porušiti je bilo potrebno notranjost, zalili smo tri plošče in prostore smotrno prerazporedili. Pridobili smo dovolj veliko veroučno sobo, primerno tudi za pevske vaje, srečanja skupin in druge dejavnosti. Delo je potekalo od začetka marca do začetka oktobra.

Pri rušenju se je pokazalo, da je bila obnova zares potrebna. Mnogi stropni tramovi so bili popolnoma dotrajani in prej ali slej bi se strop porušil. Ne smemo si predstavljati, kaj bi se zgodilo, če bi bil prav takrat kdo v prostorih. Delo so opravili domačini. Mnogi so bili izredno

požrtvovalni in naj tudi v tem glasilu velja iskrena hvala in pohvala vsem, ki so kakorkoli sodelovali.

Potrebno bo še marsikaj dokončati, pomembno pa je, da je v obnovljenem župnijskem domu možno živeti in opravljati razne pastoralne dejavnosti.

Stanko Ipavec, župnik

Colski župnik g. Stanko IPAVEC

G A S I L C I

NA PRAGU DVAJSETLETNICE

Meseca februarja leta 1997 bo minilo dvajset let, kar tudi na Colu obstaja gasilsko društvo. Verjetno bo marsikdo pomislil, da to obdobje ne predstavlja veliko, zlasti ob dejstvu, da nekatera društva v naši bližini praznujejo obletnice, ki se krepko nagibajo čez sto let.

Kljub temu, da je naše društvo najmlajše na našem širšem področju, je s svojim obstojem in delovanjem dodalo majhen kamneček v mozaik naše krajevne zgodovine. Vedno je združevalo ljudi z dobrimi nameni, da pomagajo človeku v nesrečah. Zlasti v nesrečah, ko nam ogenj pobegne naši kontroli, kadar ogenj ni več prijatelj, ki nas greje, temveč sovražnik, ki uničuje človekovo imovino. in streže po življenju. Razveseljivo je, da so to uvideli zlasti mladi, ki jim ni bilo težko prostovoljno žrtvovati nekaj svojega prostega časa. Pohvalno je, da so bili vedno najbolj dejavni predvsem najmlajši, od prvošolčkov dalje.

To pa je ta prava gasilska

Pri svojem udejstvovanju so spoznali dobre lastnosti ognja, ki nam daje prijaznost, toploto in svetlobo. Na drugi strani pa tudi slabe lastnosti, ko ogenj upepeli vse, kar si je človek s trdom pridobil skozi leta. Tako so največ naredili predvsem na preventivnem področju, česar se starejši morda niti ne zavedamo.

V teh dveh desetletjih je društvo doživljalo uspešna, pa tudi manj uspešna obdobja. Nekaterim članom gre zasluga, da so znali društvo prepeljati tudi preko kriz.

Člani društva so s prostovoljnim delom in s pomočjo tistih, ki znajo ceniti vrednote gasilstva, zgradili sicer skromen gasilski dom, ki ima 110 m² uporabne površine. Približno dve tretjini tega prostora služi za garažo in orodišče, preostali prostor pa je soba, ki služi kot učilnica, kot prostor, kjer se ob raznih priložnostih zbirajo člani društva, služi tudi za arhiv, garderobo itd. Nekaj časa je ta soba služila tudi kot dodaten razred za osnovno šolo, za potrebe vojske in civilne zaščite.

Društvo je v minulem obdobju preko OGZ Ajdovščina dobilo že precej tehnične in zaščitne opreme, zato so prostori doma postali premajhni in nefunkcionalni. Ko smo razmišljali, kako rešiti nastalo prostorsko stisko, se je porodila misel, da bi bilo morda pametno usposobiti prostor, ki se nahaja pod našim domom. Pod celotnim Zadrudnim domom, ob katerem stoji tudi naš gasilski dom, se namreč nahajajo veliki kletni prostori, ki pa so trenutno povsem zanemarjeni in nastlani z razno navlako. Samo pod našim domom je prostor 16.5 m dolg, 5.2 m širok in 4 metre visok. Tu je bila v preteklosti strojnica žage. Dokler ni krajevna skupnost uredila kanalizacije okrog Zadrudnega doma, se je v ta prostor stekala vsa meteorna voda. Tu je namreč nekakšna ponikalnica, kjer ta voda izginja v kraško podzemlje. Po ogledu tega prostora smo ugostovili, da se je v njem nabralo preko 50 cm mulja in še kup razne šare, kajti ta del kleti je služil bližnjim stanovalcem tudi kot nekakšno smetišče. Še vedno je v ta prostor speljana voda z dela strehe Zadrudnega in gasilskega doma in tudi nekateri hišni odtoki.

Odločili smo se, da v tej kleti uredimo društvene prostore, torej sejno sobo, učilnico in arhiv. Tako bi lahko sedanjo učilnico uporabili za razširitev garaže in orodišča, del pa bi preuredili v garderobo.

Dela bo veliko, pa tudi stroški ne bodo majhni. Z zagnanostjo, ki jo zmorejo naši člani, je delo že steklo. Večji problem bodo finančna sredstva. Urediti je namreč treba kanalizacijo, oziroma odvodnjavanje celotnega prostora, napraviti tlak in hidroizolacijo vseh sten, zunanje stene objekta dodatno izolirati, urediti ventilacijo in iz sedanje sobe v klet speljati stopnišče z dvaintridesetimi stopnicami.

Z deli smo jeseni že začeli. Iz kletnih prostorov je bilo že speljano okrog 100 m³ mulja in razne šare in navlake. Vse delo je bilo opravljeno prostovoljno. Sedaj nas čaka

ureditev odvodnjavanja in izdelava tlaka, nato pa stopnišče. Računamo tudi na pomoč ostalih krajanov, ki so nam sicer pomagali že pri graditvi doma. Ureditev našega skromnega gasilskega doma bo v korist celotne krajevne skupnosti in širše okolice, ki jo pokriva naše društvo, kajti le v primernih prostorih bodo lahko shranjena tehnična sredstva za reševanje in gašenje, ki jih naše društvo že ima, oziroma se bo z njimi opremljalo v prihodnosti.

Že sedaj smo hvaležni vsem tistim, ki znajo ceniti gasilstvo in priskočijo na pomoč tudi takrat, ko še ne gori. Pridobitev novih prostorov bi ob 20 - letnici gasilskega društva na Colu pomenila dodaten razlog za veselo praznovanje. Upam, da nam bo to tudi s tvojo pomočjo, dragi bralec, to uspelo, zato ti kličem: V službi ljudstva na pomoč!

Ker smo v božičnem in novoletnem času bi rad izkoristil priliko in vsem zaželel blagoslovljene božične praznike, pa čim bolj mirno in uspešno življenje

Predsednik GD Col Ivan Škvarč

GASILSKI AVTORALLY

Občinska gasilska zveza je v nedeljo, 1. decembra pripravila že tradicionalni gasilski avtorally. Pa ne mislite, da je podoben tistemu, ki po naših krajih divja spomladi. Gasilski avtorally je namreč prikaz gasilskih spretnosti in znanja.

Letos so se na tekmovanje prijavile ekipe iz Vipave, Vrhpolja, Šmarij, Sela in seveda naša ekipa, v kateri smo se za dober rezultat trudili Tiberij, Kristjan in Dimitrij Polanc, Janez Tratnik, Aleš Krapež, Emil Mikuž in Franc Bajc. S tekmovanjem smo pričeli v Ajdovščini, pri gasilsko - reševalnem centru, kjer je bil opravljen pregled vozil in

Gasilski podmladek

opreme, tekmovalci pa smo odgovarjali na testna vprašanja. Potem smo se z gasilskimi vozili zapeljali do posameznih društev v okolici Ajdovščine in v vsakem kraju izvedli po eno vajo iz gasilske taktike. V teh vajah se preverja usposobljenost gasilcev in stanje gasilske opreme. Rally je bil letos zaključen na Colu, kjer smo predstavili novo gasilno opremo IFEX, ki se jo uporablja za gašenje začetnih požarov.

Vaje so si ogledali ajdovski in vipavski župan, predstavniki gasilskega društva z Brnika pri Kranju, na Colu pa se nam je pridružila tudi predsednica krajevne skupnosti Col, gospa Ivanka Bizjak.

Prvo mesto na letošnjem gasilskem avtorallyju si je prislužila ekipa iz Šmarij, druga je bila ekipa iz Vipave, tretji so bili Vrhpoljci, četri gasilci iz Sela, peto mesto pa je pripadlo naši ekipi.

Za vse člane gasilskih društev je tako tekmovanje koristno in zanimivo in upamo, da se bomo prihodnje leto ponovno srečali.

Poveljnik GD Col Tiberij Polanc

GASILSKI KVIZ 96

Člani gasilskega podmladka smo se tudi letos udeležili gasilskega kviza, katerega namen je izpopolnjevati znanje o varstvu pred požari. Letos je kviz, ki je bil sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela, potekal v Vipavi, udeležilo pa se ga je tudi šest colskih ekip; štiri mladinske in dve pionirski. Lahko se pohvalimo, saj smo zasedli eno prvo in eno drugo mesto. Ob tem moramo posebej omeniti

tudi prizadevanja Tiberija Polanca in Srečka Pračka, ki sta nam pomagala pri pripravi na kviz.

Prvo mesto je osvojila ekipa v postavi: Sebastjan Peljhan, David Rušt in Branko Tratnik. Drugo mesto pa so priborili: Darjo Kovšca, Sebastjan Kovšca in Tadej Bajc

David Rušt in Sebastjan Peljhan

GASILSKI KVIZ 96 - NEKOLIKO DRUGAČE "ROČNIK, TROJAK IN CEV"

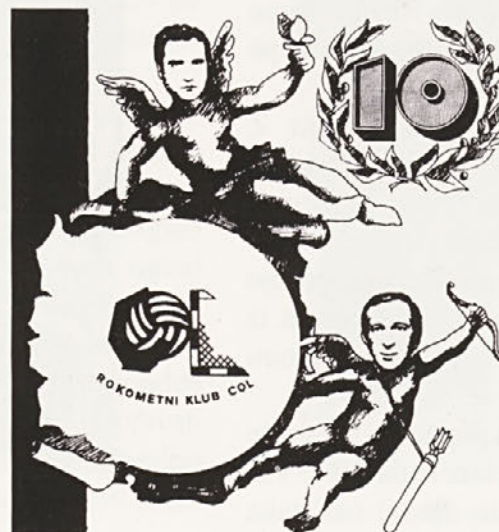
V soboto 30. 11. smo se mladi colski gasilci skupaj z mentorji odpravili v Vipavo, kjer smo imeli gasilsko tekmovanje. Gasilski podmladek iz Zgornjevipavske doline se je zbral v gasilskem domu v Vipavi, kjer nas je pozdravil predsednik gasilske zveze Ajdovščina Ivo Krušec. V pozdravnem govoru nam je zaželel, da bi se na kvizu zabavali, potem pa nam niso pustili niti glasno govoriti. Pa še nekaj nam ni bilo všeč; strašansko lačni smo morali več kot pol ure čakati na toplo malico. Ti odrasli sploh nimajo pojma, da smo še mladi in da rabimo obilo dobre hrane.

Tekmovanje in kviz nam nista delala težav, to bi znali še malčki v vrtcih. Naše ekipe so se dobro uvrstile, še najbolj pridni pa so bili starejši in mlajši dečki. Prvi so zmagali tudi z našo pomočjo, saj smo jih vzpodbujali z glasnim navijanjem. Tudi naša ekipa se je dobro uvrstila, saj smo za sekundo zgrešile finale.

Po vrnitvi domov smo v našem gasilskem domu proslavljali uspešne uvrstitve.

Tanja Hladnik in Tina Štefančič

Rokometni klub COL

Letos mineva 20 let od ustanovitve RK COL

NE MOREMO PRAZNOVATI

Tako pravi Ivan Rušt, ki je bil od ustanovitve kluba zraven z dušo in telesom. Zaslužen je za odlično urejeno klubsko dokumentacijo, ki jo je v vseh teh letih vestno vodil in urejal. Žal je moral prisostvovati tudi zadnjemu sestanku, ko smo se odločili, da nadaljevanje agonije ne vodi nikamor in smo klub razpustili, čeprav v tem trenutku ne razpolagamo s podatkom, ali je klub tudi formalno ukinjen.

Ob tej priložnosti bi lahko pripravili daljši zapis o nekoč paradnem športu na Colu, pripravili bi lahko veliko zanimivih podatkov o uspehih in neuspehih, pa o doživljajih, zaradi katerih se je splačalo biti zraven. Vse to bomo prihranili za drugo priložnost, ki bo morda prišla že kaj kmalu, saj po zaslugi Branka Lebana raste nov rod mladih rokometashev, ki bodo morda že čez nekaj let vas Col spet vnesli na rokometni zemljevid Slovenije. Tokrat smo pripravili kratek intervju z Ivanom Ruštom, pripravili zapis o mladih nadebudnejših in pobrskali po skrbno urejenem klubskem arhivu.

INTERES MLADIH SE JE RAZŠIRIL NA DRUGA PODROČJA

Kdaj in zakaj je bil klub ustanovljen?

Klub je bil ustanovljen leta 1976. Na OŠ Col je deloval Vojko Stegovec, ki je bil rokometni entuzijast in je ogromno delal z osnovnošolsko mladino na tem področju. To je bil eden glavnih vzrokov, ki so botrovali nastanku kluba.

V katerih ligah je klub nastopal?

Nastopali smo v primorski conski rokometni ligi, eno

Rokometna ekipa na pripravah v Seči leta 1978

letu pa tudi v drugi članski republiški ligi - zahod. Mladinci so več let nastopali v mladinski republiški ligi - zahod.

V katerem obdobju ste zabeležili največje uspehe?

Mislim, da je bilo to v letih 1980 - 84, ko se je mladinska ekipa dve leti zapored uvrstila v republiški polfinale. To je bil za vas, kot je Col, izreden uspeh.

Katere so bile glavne težave, s katerimi ste se se pri svojem delu srečevali?

Na prvem mestu so bile finančne težave. Skrbeti je bilo treba, da smo iz enega dinarja "naredili" dva. Drugi velik problem je bil podmladek, ki ga ni bilo. Vojko Stegovec je odšel, novi telovadni učitelj pa je dajal prednost nogometu.

Poleg tega je začel popuščati začetni entuziazem, tako da je nastajal vedno večji problem z izbiro igralcev, ki pa je bil pravzaprav vseskozi prisoten. Col je namreč majhna vas in težko je bilo vedno zbrati dovolj igralcev.

Potem smo na Colu izgubili še igrišče.

Ko se je začela adaptirati stara šola, smo izgubili rokometno igrišče. To je bil za nas velik udarec, ki pa po mojem mnenju ni kriv, da je klub propadel. Nasprotno, ko smo razmišljali o novem igrišču in ga začeli graditi sta zagnanost in entuziazem spet narasla.

Tekme so bile takrat v glavnem v Ajdovščini, če je bilo lepo vreme zunaj, drugače pa v dvorani. Nekajkrat smo imeli tekme tudi v Črnem Vrhu.

Kateri so po tvojem mnenju vzroki za razpad kluba?

Mislim, da gre iskati glavne vzroke za razpad kluba v nezainteresiranosti prve in še posebej druge generacije igralcev, ki je, več ali manj iz objektivnih vzrokov, začela opuščati rokomet. Istočasno pa je ta generacija začela kazati interes za delovanje na drugih področjih, kot so balinanje, pa Odbor za pripravo novoletne proslave, sedanji Trilek in drugo. Kot sem že omenil, tudi ni bilo podmladka,

Utrinek z igrišča na Colu v sezoni 1981/82

Mladinska ekipa s trenerjem Troštom leta 1983

finančno pa smo bili na dnu.

Sam sem se na zadnjem sestanku zavzel, da bi klub v smislu nekakšne športno - kulturne organizacije na Colu vseeno obstajal, pa čeprav z drugačno organizacijo in tudi z drugačnim namenom. V mislih sem imel, da bi v klubu organizirali razne športne sekcije, kot so balinanje, strelstvo ter tudi kulturne dejavnosti. Če bi se spet povečalo zanimanje za rokomet, čemur smo priča prav v tem času, bi se ga enostavno priključilo. To sem predlagal zato, da klub, kot neka organizirana športna dejavnost, ne bi propadel, s poudarkom, da bi vključili več športnih in morda tudi kulturnih sekcij. Žal so zmagali interesi posameznikov, ki so svoje dejavnosti postavljali na prvo mesto. Nimam namena, da bi ob tem koga opravičeval ali grajal, toda takšna je bila realnost. Mislim pa, da se še dandanes srečujemo z istim problemom, kajti v tako majhnem kraju še tako organizirana skupina entuziastov dolgoročno ne more uspeti, ker je vse skupaj generacijsko pogojeno. Tudi drugi klubi, kot Idrija, Most na Soči, Cerčno, s katerimi smo takrat igrali, so propadli. Za klub, ki naj bi dolgoročno uspeval, je potreben širši spekter dejavnosti.

Prav letošnje leto bi rokometni klub Col praznoval dvajsetletnico delovanja, vendar ugotavljam, da si tega praznovanja ne moremo lastiti, ker je vmes prevelika praznina, v kateri klub ni deloval.

Simon Škvarč

BRANKO LEBAN ZAČENJA ZNOVA

Branko se je že pred časom odločil, da bo ostal v rokometu kot trener. Povedal je, da se bo tega posla lotil z mladimi fanti in jih naučil prvih korakov v tej igri z žogo, ki je zaznamovala njegovo življenje. S pomočjo osnovne

šole je zbral skupino nadebudnežev in s treningi začel januarja letos. Pravi, da sploh ni imel nikakršnih težav, saj so bili otroci zelo zainteresirani, da spoznajo to igro z žogo. Zbral je otroke od letnika 1983 do 1989, ki so razdeljeni v dve skupini. V prvi so starejši, ki že igrajo, druga generacija pa so najmlajši, ki se bodo počasi vključevali v ekipo. Omeniti velja, da so velik interes za to pokazali tudi starši otrok. Treningi so celo leto potekali trikrat tedensko in sicer v telovadnici in na igrišču.

Igrali so že na prvem turnirju v Ajdovščini, kjer je bil konec leta organiziran tudi turnir v mini rokometu. V januarju pa se bodo odpravili še na podoben turnir v Celje. Tako kot na vsakem začetku, je tudi tu precej težav s sredstvi, zato je Branko mnenja, da vključitev v ligaško tekmovanje zaenkrat še ne pride v poštev. Poleg tega so colski rokometišči še premladi za konkurenco, v katero naj bi se priključili, potrebujejo pa tudi še precej izkušenj.

In kateri so fantje, ki bodo morda čez leta spet oživili še pred leti paradno športno disciplino na Colu?

Andrej, Simon in Marko Tratnik, Anej in Patrik Leban, Andrej Trošt, Jurij Hladnik, Rok Kobal, Domen Peljhan, Martin in Adrijan Bajc, Rok Ambrožič, Borut in Danijel Poljšak, Senad Kovačević, Denis Vidmar, Nejc Pregelj, Sebastjan in Darjo Kovšca.

Branko Leban treninge opravlja brezplačno, zaenkrat pa mu pomoč nudi osnovna šola, ki je nabavila nekaj opreme, skrbi pa tudi za prevoze. Želimo mu veliko uspehov, mladim fantom pa, da začetna zagnanost ne bi popustila.

Sandi Škvarč

1976

Zastavica Rokometnega kluba COL

ŠPORT NA COLU

Intervju: David Tratnik

NEHAJ, PREVEČ TRPIŠ

Dobrih petnajst let je bil na Colu prvi šport rokomet. Morda bo ponovno. Vmes vedno popularno balinanje, drugega skorajda ni bilo. Kaj pa kolesarstvo? Bo to šport, ki bo ime našega majhnega kraja na robu Trnovske planote poneslo v svet?

Če nekdo prekolesari klanec na Predmejo, ki ga spoštujejo tudi najboljši slovenski kolesarji v manj kot 40 -ih minutah, potem je dobro pripravljen. Če pa s klancem opraviš v le nekaj sekund več kot pol ure, in si star vsega štirinajst let in se s kolesarstvom ukvarjaš le dobro leto, potem moraš biti izjemen potencial, perspektiva, v katero se spleča vlagati. In to je David Tratnik, kolesar, ki so ga opazili tudi že trenerji Hita iz Nove Gorice in Roga iz Ljubljane.

15450 prevoženih kilometrov v letošnji sezoni, toliko jih marsikdo komaj zmore z avtomobilom, tri zmage, najodmevnejša na dirki Asco Zopatti v Italiji, kjer je s konkurenco opravil v šampionske slogu, dobri nastopi na domačih dirkah - vse to je mladi Žagoličan dosegel praktično sam, brez pravega strokovnega vodstva, saj razmere za treniranje v ajdovskem kolesarskem klubu niso ravno najboljše.

Zakaj kolesarstvo, zakaj eden izmed najtežjih športov?

Ne vem, Pred nekako dvema letoma smo si šli ogledat dirko na Predmejo. Že takrat sem se navdušil za kolesarstvo, dokončno pa sem se odločil po dirki Po Sloveniji, ki je kolesarje popeljala čez Predmejo tudi mimo Žagoliča. Najprej sem treniral sam, potem pa je tata odšel v Ajdovščino v klub po pravo specialko in takrat se je začelo.

Pri razvoju športnika je vedno pomembno, da ima podporo tudi doma. Kako na tvoje ukvarjanje s športom gledajo domači?

Doma mi vsi pomagajo, samo stara mama pravi, da preveč trpim. Sicer me še ni videla na nobeni dirki, toda včasih, ko se pelje iz Ajdovščine v avtu, me sreča na treningu in potem vidi, kako sem zadihan. Domači me pridejo vzpodbujati tudi na dirke, predvsem na bližnje. Mislim pa, da sicer na Colu kolesarstvo ljudje slabo

David TRATNIK

poznajo, predvsem koliko treninga in odpovedovanja je potrebno, da si dober. Nekaj se jih tudi bolj zanima, prišli so navijati zame tudi že v Italijo.

Po slabem letu treniranja so prišle tudi že prve zmage. Katera ti je najljubša?

Zmaga na dirki Asco Zopatti v Italiji. Šlo je za krožno dirko, dolgo 48 kilometrov. Kmalu po štartu je pobegnilo 6 kolesarjev, glavnina, v kateri sem ostal tudi jaz, pa ni kazala zanimanja, da bi ubežnike ujela. Zato sem se sam odločil, da glavnino privlečem do ubežnikov. To mi je tudi uspelo. Potem smo trije ponovno napadli, vendar neuspešno. 20 kilometrov pred ciljem sem se odpeljal do enega izmed Italijanov, ki ga poznam in mu ponudil, da poskusiva sama. Ponudbe ni sprejel, zato sem se odločil za samostojni pobeg. Do cilja sem potem vozil sam, prednost je le naraščala, še posebej na delu proge, kjer je pihal veter v prsa (!!!) Ko sem prepeljal ciljno črto, nisem vedel, da je že konec, ampak sem peljal naprej. Za mano so prišli z motorjem in me zaustavili. Nisem mogel verjeti, da sem res zmagal, čakal sem le, da dobim pokal.

Kolesarji Primorskih klubov veliko nastopate v Italiji. Je to prednost pred drugimi, če vemo, da je Italija

kolesarsko veliko bolj razvita kot Slovenija in se da tam marsičesa naučiti?

Po eni strani je to prednost, po drugi pa zamujamo domače dirke, ki štejejo za slovenski pokal, in tako nimamo možnosti za boljšo uvrstitev v skupnem seštevku.

Najbrž bi morali v klubu sezono načrtovati drugače. Kakšne so sploh razmere za trening v KK Yoviland? (Na DP v gorski vožnji v Sevnici, prvenstvo sem spremljal za TVS, je David veljal za enega prvih favoritov med dečki, a je vodstvo kluba fanta postavilo na napačen štart, v napačno kategorijo, in potem ni mogel startati...)

Moj trener je Dušan Vidmar. Toda skupaj treniramo le ob sredah, drugače pa sem prepuščen samemu sebi. Tudi program treninga si pišem sam, oziroma mi pri tem pomaga izkušeni Primož Štrancar, eden najboljši gorskih kolesarjev v Sloveniji. Tako sem že začel z lažjimi pripravami na prihodnjo sezono, kjer mi je eden glavnih ciljev spet državno prvenstvo v gorski vožnji, tokrat prvič v konkurenci mlajših mladincev, kjer pričakujem uvrstitev med prvih pet. Prihodnjo sezono bom namreč nastopal rang višje. Pravega premora tako nisem imel, vzdržujem formo, treniram po uro na dan, s pravimi pripravami pa bom začel po novem letu. Da pri samostojnem treningu ne obupam, mi pomagata predvsem veselje do kolesarstva in moja tekmovalnost

Zakaj potem ostajaš v Ajdovščini in se ne preseliš v kakšen boljši klub?

Končujem osnovno šolo in Ajdovščina je blizu doma. Težko bi se bilo voziti na treninge v Novo Gorico ali Ljubljano. Zato sem se odločil, da še eno leto ostanem v Ajdovščini. Imel sem sicer že ponudbe Hita, v začetku sezone tudi Roga, toda za zdaj ostajam doma. Po osnovni šoli pa se bom najbrž vpisal na trgovsko šolo v Ljubljani in takrat bom prestopil k Rogu.

Kot kolesarja bi te lahko označili za gorskega specialista, čeprav v mlajših kategorijah to najbrž še ne bi prihajalo toliko do izraza?

Veliko boljši sem v klanec, po ravnini težko pridem med prvih pet, če ne uidem. Nisem šprinter. Pri tem je pomembna tudi ekipa, jaz pa je nimam za sabo. Imam ogromno moči in še veliko rezerve. Pravzaprav nikoli ne dam vse od sebe, čeprav ne vem zakaj. Ne znam izrabiti vse moči, ki jo imam. Nikoli me v klanec ne pečejo noge,

le malo hitreje zadiham. Med svojimi vrstniki spadam med pet najboljših v državi.

Dolgoročni načrti?

O prihodnosti ne razmišljam veliko. Želim si v boljši klub, nekoč tudi v državno reprezentanco. Če bi imel možnost, bi prestopil tudi med profesionalce. Na TV spremljam vse dirke, veliko se ob tem naučim; kako iti v klanec, kdaj napasti... Moj vzornik je Indurain. Na letošnjem Touru se mi je prav zasmilil, vem, da je v klanec sposoben odpeljati boljše, toda kriza je bila prehuda.

Za konec, kdo je David Tratnik, če bi se sam opisal?

Ojej, težko vprašanje, ne vem...

Tomaz Kovšca

**David Tartnik: Rojen 02. 08. 1982 v Šempeteru
višina: 179 cm
teža: 59 kg
pulz v mirovanju: 42
najljubša hrana: špageti
1995 - KK Yoviland Ajdovščina
1996 - KK Yoviland Ajdovščina, 3 zmage:
Asco Zopatti (Ita), Predmeja, Nanos**

Na Colu imamo poleg Davida še dva kolesarja: Janez Škvarč, letnik 1980 dela družbo Davidu v KK Yoviland, najbolj izkušen pa je David Curk, ki se ukvarja z drugo različico tega športa - gorskim kolesarjenjem. Curk je član MTB Črni Vrh.

BALINARSKI KLUB

Balinarski klub je bil ustanovljen 29. Januarja 1993. V tem času smo dosegli nekaj lepih uspehov. Ker nam lani ni uspelo napredovanje v višjo ligo, nam je letos. Poleg "osemnajstih" prvotnih članov imamo sedaj v svojih vrstah izkušenega in odličnega balinarja Bineta Goršeta, ki je veliko pripomogel k letošnjemu uspehu. To je absolutna zmaga medobčinski območni ligi, kar pomeni napredovanje v prvo območno ligo. Pokal smo slovesno prinesli k ostalim pokalom, ki krasijo polico pri našem sponzorju, Gostilni Tratnik. Tam so tudi poskrbeli, da smo naš uspeh primerno proslavili.

V tem letu smo že četrtič organizirali turnir četvork. Tudi letos je ena naša ekipa zasedla drugo mesto. Kot že več let zapored smo se tudi letos udeležili nekaj poletnih turnirjev po drugih vaseh. Uspehov je bilo veliko, vendar ne pridejo sami po sebi. Zanje se je treba truditi in marsikaj žrtvovati. Posebej se bo treba še bolj organizirati in bolj vestno trenirati, če hočemo obdržati mesto v prvi območni ligi, saj to pomeni, da imamo opravka z močnejšimi ekipami. Žal opažam, da je nekaterim prvotna zagnanost za trening in tekmovanje spahnela in tako ostaja le nekaj zanesljivih igralcev. Pri vsakem moštvenem in klubskem delu, je prisotna tudi problematika, ki je povezana s stroški. Teh je veliko, povezani so s plačevanjem elektrike na celem rokometnem igrišču in balinišču, kotizacijami za nastopanje v ligi Nova Gorica - Ljubljana, z nakupi raznih rekvizitov itd. Z dobičkom od turnirja in prodane pijače se prebijemo

skozi sezono. Finančno pomoč so nam dali Društvo Trilek, Bife 10 in pa seveda glavni sponzor Gostilna Tratnik. Vsem se lepo zahvaljujem.

Naš klub je komaj dobro zaživel. Zgradili smo lepo balinišče. Škoda bi bila, da bi ga sedaj uporabljali le za ljubiteljska tekmovanja ob nedeljskih popoldnevih. Fantje, potrudimo se ter nadaljujmo vsaj tako naprej. Zahvala torej vsem pomagačem in navijačem.

Lep pozdrav in srečno v novem letu 1997.

Silvo Tratnik - Buba

Opoldanska pripeka balinarjem ne more do živega

Iz dejavnosti OŠ Col

NACE IMA DOLGE TACE

Nova knjiga , ki trže pozabi del našega ljudskega bogatstva...

Sredi decembra je izšla nova knjiga, v kateri je zbrano ljudsko blago z našega območja. "Avtor" knjige Franc Černigoj je večino gradiva zanjo zbral v naših krajih-"Od Čavna tja do Nanosa", kot sam pravi. Knjiga z naslovom **Nace ima dolge tace** vsebuje skoraj petsto drobnih, večinoma otroških pesmic, in je po Javorjevem hudiču druga knjiga, ki zajema ljudsko blago iz naših krajev. Knjigo je likovno opremila Silva Karim, prav tako kot Franc Černigoj, učiteljica na Osnovni šoli Col. Obadva sta že v toliki meri naša, da se do njiju vse prevečkrat obnašamo v stilu "nihče ni prerok v svoji vasi". Izid nove knjige je

Franc Černigoj, fotografija: Tihomir Pinter

zato priložnost, da se vsaj malo seznanimo z njunim delom in trudom, ki je bil vložen v nastanek knjige.

Franca Černigoja domačinom ni potrebno posebej predstavljati. Že dvajset let je med nami, zbira "pravce" kot radi rečemo.

Bralcem knjige v uvodu Franc Černigoj takole predstavlja Naceta z dolgimi tacami:

**"TALE KNJIGA JE ENA MIČKANA HIŠKA...
DOBRODOŠLI! VRATA SO NA STEŽAJ
ODPRTA, NI TREBA TRKATI NE ZVONITI -
KAR VSTOPITE IN IGRAJTE SE Z NAMI..."**

I.

Mrak je že...Kmalu bo črna noč...

Primimo se za roke, da se ne izgubimo v gozdu...Nič se ne bojte, kmalu pridemo do hiške...Glejte, med drevjem se že vidi luč!

No, pa smo prišli! Poglejmo skozi okno, kaj delajo v hiški! O, oče in sinko se igrata! Oče leži vznak na tleh sredi raztresenih igračk, sinko pa mu sedi na skrčenih kolenih, kot bi konjička jahal. Za vajeti ima kar stegnjene očetove roke, se smeje in vriska na ves glas!

Bodimo čisto tiho, da slišimo, kaj se pogovarjata!

- Stric, kej delaste guor na drejvi?

z debelim glasom sprašuje oče sinka.

- Hruške bierem!

odgovarja malček skozi smeh.

- Ki imaste pa košk?

- Guori...

- Ki imaste pa lujtrco?

- Zduoli...

- Gliedte, gliedte, guor je ana suha veje, se buo zlumila, buo stric duol padu!

Otrok res hitro pogleda gor, oče nanaglo zravna noge in "stric" z radostnim krikom pade po tleh. Tudi oče se smeje in sprašuje nerodnega "strica":

- Joj, stric, a ste se kej udaru? Vos kej buli?

- Še! Še!

prosi otrok in leze očetu nazaj na kolena.

- Duobru, ma sam še onkrat... **Stric, kej delaste?**

- Hlepčke piečem...

- A so žie naštiman?

- So!

- Švrk u pieč!

Oče spet stegne noge in ujame vriskajočega "strica".

- Še, še! Tata, sam še onkrat! Pruosm... Tisto ud čejšnčk... Pole bom šou spončkat...

- Pa dejva... **Stric, kej delaste?**

- Čejšnje vbiram...

- A daste men malu?

- Nie...

- Ma se vom buo veje zlumila...

- Ne, se na bo...

- Pa pogliedte, kulk je ura?

Stric se ozre za soncem, oče spodmakne kolena, "veja se res zlomi" in "stric" z veselim krikom pade v očetov objem...

Vendar "stricu" ni še dovolj...

- O, še ano ud čejšnčk znaš! Tisto - tieta, kam grieste...

- Sej ti nejs tieta, ti si stric!

- Onkrat sem lohku tieta... Dejva, tata...

- O, ti muoje tieta... Prou... **Tieta, kam pa grieste?**

- Po čejšnčke...

- Ki imaste pa cajnčko?

- Zad...,

pokaže otrok za svoj hrbet.

- Ki imaste pa lujtrco jn kljuke?

- Tlje zad...,

spet pokaže za hrbet.

- Tieta, pogliedte, če so čejšnčke že zdrejele!

Otrok seveda pogleda "gor med veje", oče na hitro razmakne kolena in "teta" pade v varno praznino...

II.

Tole igrico **očeta s sinčkom** - pravzaprav več njenih različic - dragi bralci mojega in našega **Naceta**, sem postavil na začetek namesto uvoda...

Starejši kot sem, bolj si želim še enkrat biti otrok. Vedno bolj si iz "črne teme" vsakdanjih skrbi, iz nevarnega, dostikrat navidez brezizhodnega vsakdana, želim pobegniti v "hiško z razsvetljenimi okni" in trdno zapahniti vrata za sabo in se igrati, igrati - z možatim očetom, z nasmejano mamo, z bratci in sestricami, s prijatelji...

In sem si ustvaril tako hiško... Spomnil sem se drobnih pesmic in igric iz mojega otroštva, nagajivk, zmerljivk, spraševank, ugank, molitvic..., obiskal sem svoje prijatelje in znance iz tistih davnih dni in daljnih pokrajin, da so še oni dodali, kar je njim ostalo v spominu od takrat, in skupaj smo jo sezidali. In ker je dobro, da ima vsaka hiška svoje ime, sem rekel: naj bo **Nace**. Tisti, ki ima **dolge tace**.

Ta hiška je tale knjiga. Dobrodošli! Vrata so na stežaj odprta, ni treba ne trkati ne zvoniti - kar vstopite in igrajte se z nami...

III.

Kje vse in kako smo našli gradivo zanjo? Kje smo nabrali kamne, tiste težke, grobo obklesane, za temelje - in one manjše, skrbno obdelane, za zidove? Na **Gori** - kje pa drugje... Na tisti Gori, ki je iz samega kamna! V vaseh, vasicah, zaselkih in po samotnih domačijah "od Čavna tja do Nanosa", kot poje ljudska pesem...

IV.

Že skoraj dvajset let poučujem materni jezik na Colu, na zahodnem robu Trnovske planote. Na Col hodijo v šolo otroci iz krajev, ki so na **robu**, na **prehodu**, so **vmes** in so **noter** - vendar trdno zraščeni s kamnom, iz katerega poganjajo. So na **robu** visoke Trnovske planote, so na **prehodu** med Vipavsko dolino in notranjostjo naše domovine, so **vmes**, med Trnovsko, Nanoško in Hrušiško planoto. In so **noter**, v srcih ljudi, ki tod živijo - in v njih sem našel, kar je v tej knjigi. V njihove domove sem vstopal. Razgrinjali so svoje duše pred mano... Gorjani, ljudje, polni topline in luči, vseskoz presijani od nje, prevetreni od burje s severa in mornika z juga, predihani od gozdnih sap, s pečatom kamna na dlaneh in v duši...

V.

Mogoče bralci iz drugih slovenskih pokrajin ne bodo razumeli čisto vseh besed v tej knjigi, saj so nekatere zapisane v narečni obliki, oblikoslovno in glasoslovno. Marsikatera bi namreč, če bi jo "prevedli" v knjižni jezik, zgubila tisto sočnost in barvitost. Zato je pomen tistih, drugod po Sloveniji manj razumljivih besed, pojasnjen pod črto.

Pozorni bralci bodo ugotovili, da sem nedosleden pri pisanju istih besed v različnih besedilih, na primer pri deležnikih na -l. Ponekod -l na koncu deležnika pišem, drugod ne. Kjer bi se knjižni zapis preveč oddaljil od narečja, ohranjam narečno fonetično obliko (*snou* namesto *snel*, *snedel*; *pojou* namesto *pojel*, *pojedel*).

Problem zapisovanja različic istega besedila sem skušal rešiti tako, da sem tiste dele besedila, ki so v posameznih različicah drugačni, pisal vzporedno. Torej se nisem odločil za eno ali drugo različico, ker se mi je zdelo škoda karkoli izpustiti, saj je vsak drobec ljudskega besedila po svoje dragocen. Seveda bi bilo še bolje, da bi objavili vse različice v celoti, vendar to v taki poljudni izdaji ljudskih besedil, kot je tale, ni mogoče.

VI.

Večina besedil v tej knjigi je razširjena skoraj na celem območju Gore in drugod, kjer smo zapisovali, zato bi bilo krivično do vseh, ki jih še znajo, da bi navedel samo ime tistega pripovedovalca, ki je besedilo povedal bodisi meni ali kateremu mojih učencev. Zato bom poimensko navedel samo tiste pripovedovalce, ki so mi povedali ali posredovali največ besedil. Kar precej je tistih, ki se jih sam spominjam iz otroštva, bodisi v celoti ali samo drobce. Nekaj čez štirideset jih je. Drugi pripovedovalci in pripovedovalke pa so: SILVA Karim iz Bele - dvajset besedil; IVAN Bajec - Skukc s Strmca, živi v Mrzlem Logu - petnajst besedil; številni otroci FURLANOVEGA PETRA s Strmca, največ JOŽICA Bajec, ki živi v Višnjah - vsi triindvajset besedil; MARIJA Bajc iz Podkrajja - petnajst besedil (ta besedila je zapisala VERA Podkrajšek iz Hrušice, učiteljica na Colu); ANA Kobal z Malega Polja, živi v Podkrajju - trinajst besedil; MARIJA Brus s Predmeje, živi v Lokavcu - enajst besedil; KALARJEVI iz Mrzlega Loga, največ STANKO Likar, živijo v Zadlogu in v Črnem Vrhu - enajst besedil; ŠKOLARSKI z Vodice, največ PAVEL Likar - deset besedil; ANTON Kobal - Jurjev iz Podkrajja - devet besedil; LIDIJA Česnik s Predmeje, živi na Otlci - sedem besedil; KRAPEŽEVI iz Gozda - devet besedil; JOŽE in VINKO Leskovec iz Podkrajja - osem besedil; MARIJA Ambrožič iz Sanabora - šest besedil; FRANC Koren s Križne Gore, živi na Colu; IVANKA Peljhan iz Višenj; IVANKA Kožman iz Podkrajja... in še mnogo mnogo drugih, čez **sto petdeset** jih je...

BRIGITA Slejko z Otlice in PAVLINA Bizjak iz Velikih Žabelj - obe sta kot učiteljici materinščine, prva v Črnem Vrhu, druga na Otlci, s pomočjo učencev in učenek zapisovali ljudska besedila, pa sta mi ljubeznivo odstopili za objavo zbrano gradivo. Gradivo, ki so ga zapisali učenci gospe PAVLINE Bizjak, je bilo že objavljeno v otlškem šolskem glasilu **Gorjan**.

Če bo kdo kdaj za kakršenkoli namen potreboval natančnejše podatke o pripovedovalcih in zapisovalcih - v mojem zasebnem arhivu jih najde.

Kdorkoli bo knjigo vzel v roke, bo gotovo najprej opazil ilustracije - mogoče bo prav zaradi njih začel listati po njej. SILVA Karim, ki je njihova avtorica, ljudskih besedil ni samo ilustrirala, ampak je morda katero z likovno govorico celo preseglala. Spomnila se jih je iz otroštva (njeno ime najdemo tudi med pripovedovalci) in jih podoživela.

Vsem pripovedovalcem in pripovedovalkam, učencem in učenkam, ki so v zadnjih devetnajstih letih hodili na osnovno šolo na Colu in so mi prinašali in prinašali gradivo za to knjigo - in tisto gradivo, ki je bilo že objavljeno drugod (Javorov hudič, Kmečki glas 1988); in tisto, ki šele bo objavljeno; vsem ostalim sodelavcem, ki ste svoje že zbrano gradivo odstopili za objavo v **Nacetu** in **Hudiču**; in ilustratoriki se iskreno zahvaljujem. Naj ponovim, kar sem zapisal že v spremni besedi k Javorovemu hudiču: "... naj nam bo vsem v zadoščenje, da smo iztrgali gotovemu izginu marsikateri drobec DUHA naših prednikov."

FRANC Černigoj

Kot sem že omenil je knjigo likovno opremila Silva Karim.

Silva, ilustracije v knjigi Nace ima dolge tace verjetno niso tvoj prvi poskus likovnega opremljanja knjig?

Seveda ne. Uradni prvenec so bile ilustracije v Javorovem hudiču, čeprav sem neuradno že prej opremila eno manjšo knjižico. Sledila je knjiga Marjana Tomšiča Noč je moja, dan je tvoj. Naslednje delo, ki sem ga likovno opremila konec leta 1988, je drama Job, ki jo je prevedel Jurij Bizjak. Slikanica Marjana Tomšiča Začarana hiša je naslednje delo, sledile pa so pobarvanke, ki so izšle pri založbi Ognjišče. Tekste za te kratke zgodbe (O veliki noči, o svetem Miklavžu, o Mariji Svetogorski in dr.) je napisala Berta Golob. Pobarvanke pa so narejene tako, da jih otroci lahko dokončajo. Zadnja stvar pa je seveda Nace z dolgimi tacami.

Kako bi prikazala likovno opremljanje knjige? Je to slikarstvo ali terja to delo kakšen drugačen pristop?

Ko sem leta 1988 likovno opremljala Javorovega hudiča, sem v to delo padla bolj po naključju, ker me je Černigoj kot sodelavec vprašal, če sem pripravljena opraviti to nalogo. Mislim, da sem bila takrat bolj slikarka, saj šele kasneje, ko začneš delati ilustracije, ugotoviš, da je to popolnoma drug princip dela, da moraš na slikarstvo pravzaprav pozabiti. Ilustriranje zahteva drugačen način izražanja, kar se verjetno vidi tudi v knjigah, ki sem jih ilustrirala. Opazen je prehod iz tempere proti akvarelu. Ilustracije v Nacetu so narejene že v čisti akvarelni tehniki.

Ali je glede na to, da knjiga obravnava domačo tematiko, kaj lažje ustvariti ilustracije?

Naceta sem zelo rada ilustrirala, ker so mi bile pesmice

zelo blizu, saj sem jih v mladosti večino že slišala. Nekatere zgodbe so mi bolj tuje, saj potrebuješ včasih za avtentično ilustracijo le te kar zajeten kup priročnikov in knjig. Tipičen primer za to je zgodba o svetem Martinu, ki se dogaja v antičnih časih. Za čim bolj natančno ponazoritev takratnega življenja, sem morala preštudirati cele metre knjig.

Nace je tipičen primer, ko imaš vizijo v sebi že od otroštva in jo ponovno priključiš na dan. Take ilustracije je pravi užitek delati.

Koliko ilustracij si naredila za knjigo Nace ima dolge tace?

V knjigi je 13 barvnih in 4 črno bele ilustracije. Kot vinjeta pa se skozi celo knjigo pojavlja bodeča neža-kot tipična rastlina naših kamnitih pašnikov.

Koliko časa vzame ilustracija take knjige?

Vsaka ilustracija v knjigi mi vzame približno teden dni. Ilustracije niso širokopotezne, pač pa sem se spuščala v posamezne detajle. Seveda tega dela ne moreš opravljati osem ur dnevno, pač pa po malem.

Verjetno imaš v začetku že določeno idejo o tem, kako naj bi ilustracija izgledala.

Ali to idejo med samim delom kaj spreminjaš?

Za vsako ilustracijo najprej naredim dve- tri- štiri skice, dokler ne pridem do tiste, ki jo hočem imeti. Ko so skice narejene, šele začnem delati z barvami na umetniški papir.

Koliko časa si pripravljala ilustracije za to knjigo?

Da bom knjigo ilustrirala, sem izvedela že lansko leto. Zelo rada imam, da mi pravočasno sporočijo kaj bom ilustrirala, da imam potem čas preleteti celostno podobo knjige. Ko to potem brusiš, se v tebi porajajo ideje, iz katerih kasneje sestaviš celoto. Risanje ilustracij za knjigo je trajalo od letos spomladi do začetka oktobra.

Kdo je izbiral, katera besedila boš ilustrirala?

S Černigojem sem sodelovala od začetka. On mi je povedal, kakšne vsebinske sklope bo imela knjiga. Pri tem je bilo treba paziti, da so bile ilustracije enakomerno porazdeljene po celi knjigi. V samih sklopih pa sem imela svobodno izbiro, kaj bom ilustrirala. Ob tem sem opazila, da pogosto izbiram tista besedila, ki sem jih že sama poznala in o katerih sem imela že neko svojo davno predstavo. Večino tekstov v knjigi poznam, kar precej pa sem jih tudi sama povedala Černigoju.

Glavne podatke o knjigi si povedala. Kaj pa lahko poveš o svojem ostalem delu?

Razen poučevanja na šoli opravljam tudi računalniško oblikovanje, v Cicibanu vodim likovno delavnico, študiram ob delu, pripovedujem in ilustriram pravljice v vrtcih in knjižnici. Trenutno pa imam v Šolskem muzeju v Ljubljani razstavo Kurdistan v fotografiji in otroški risbi. Seveda sem pa tudi mama, gospodinja, žena in vse, kar spada zraven.

Aprila sem bila v Kurdistanu in takrat sem veliko fotografirala, poizkusila čim več zvedeti o deželi, domov pa sem prinesla veliko originalnih risb kurdskih otrok. Te risbe in nekaj najboljših fotografij so sedaj na tej razstavi. Risbe govorijo o življenju v tej od vojne razrušeni pokrajini in normalno je, da je veliko risb prav z vojno tematiko.

Razstava se bo selila še po drugih krajih Slovenije, tako da mi dela vsaj začasno še ne bo zmanjkalo.

S Silvo Karim sem se pogovarjal Lucijan Trošt.

Za konec pa še vtisi, ki jih je Silva doživela v Kurdistanu. Zapis je bil objavljen v novemski številki revije GEA..

KURDISTAN - dežela tistih, ki so dovolj močni, da so ostali

Kurde omenjajo že zapisi Sumercev, Asircev in Babiloncev, ki svoje severne sosede imenujejo Gute ali Kurte. Tudi grški zgodovinar Herodot jih omenja v 5. stoletju pr. Kr., saj so otežkočali Ksenofonov umik iz Perzije. Neprijazna usoda se s tem narodom igra že vso njegovo zgodovino, saj so jih kar naprej podjarmljali drugi narodi.

Tudi danes o Kurdirih ne slišimo prav dosti. V enciklopedijah izvemo, da gre tu za nomadsko pastirsko ljudstvo, ki s svojimi čredami ovc in koz živi v vzhodni Turčiji, severnem Iraku, Iranu, Siriji - skratka, v gorski pokrajini, ki se ji pravi Kurdistan. Morda kdaj zasledimo v medijih kurdske demonstracije, morda terorističen napad Kurdske delavske stranke na katero izmed turških predstavništev v Nemčiji. Nekaj več se je pisalo o njih leta 1991, ko so bili iraški Kurdi izpostavljeni srditi agresiji Sadama Huseina, ki je dal zastupati mestece Halabджа z več tisoč ljudmi, ali ko so na njihova mesta leteli izstrelki in ljudje niso vedeli kaj jim prinašajo: imajo v sebi le rušilno eksplozijo, ali je morda to strupeni plin, od katerega bodo morali umreti... In potem zaščita Združenih narodov, pod katero je severni del iraškega Kurdistanu še vedno.

Gospa Silva Karim

Kako živijo Kurdi v severnem Iraku zdaj, ko so pod zaščito Združenih narodov? Kaj se tam dogaja? Zakaj je to tako težko izvedeti? Vse kaže, ker države, ki ta delček Kurdistanu obkrožajo, skrbijo za informacijsko blokado. Na meji med Turčijo in Irakom, imenovani Habur, vam turški uradniki povedo, da tuji državljani čez to mejo ne smejo. Da. Potem, ko ste pripotovali tri tisoč kilometrov daleč, vam povedo, da imajo nov zakon, po katerem lahko gredo iz Turčije v Kurdistan* samo tisti, ki so tam doma. Po hudih pogajanjih in dokazovanjih, da imamo v Arbilu - glavnem mestu Kurdistanu, sorodnike, smo uspeli. Dobili smo magični žig - dovoljenje za odhod iz Turčije v nepriznano državo Kurdistan.

Ne bom pisala romantičnih opisov pastirjev, ki brezskrbno čepe ob svojih čredah, medtem ko njihovi ovčarski psi zganjajo skupaj svojeglave ovce. Enemu izmed razkošnih slapov v Gali Ali Begu, v gorah blizu iranske meje, posvečam le fotografijo. Moj obisk pri sorodnikih je bil hkrati obisk pri kurdskih intelektualcih, pri profesorih in profesorjih različnih strok, pri inženirjih in pri trgovcih. Rada bi dokazala, da tisto o nomadskih pastirjih ne drži povsem; da so v Kurdistanu tudi mesta in mesteca, ki živijo s svojo davno kulturo, da imajo svoje muzeje in galerije, šole in univerze.

Zame, ki živim v mirni idili na sončni strani Alp, je bilo potovanje po Kurdistanu precej vznemirljivo. Neštetokrat so nas namreč na cesti od turške meje proti Arbilu ustavljale patrolje kurdske vojske, pešmerge jim pravijo, ki so do zob oboroženi pregledovali naše dokumente. Po tem počasnem, šest ur trajajočem potovanju v avtomobilu iz začetka osemdesetih let, se povzpemo še čez zadnjo rečico proti planoti, na kateri se v dopoldanski svetlobi razteza Arbil. Arbil je glavno mesto iraškega Kurdistanu. Mlada

pšenica riše svoje valove v vetru na neskončnih poljih okrog mesta, le daleč, proti severu, se kot modra gmota nizajo gore.

Mesto Arbil je bilo prvič omenjeno že v starih dokumentih iz sumerskega in asirskega obdobja s konca 3. tisočletja pr. Kr. kot Arbilum ali Urbilum, kar v prevodu iz asirskega jezika pomeni "štirje bogovi". Sama urbanistična oblika mesta pa to trditev še utrjuje: V sredini Arbila se namreč dviga vzpetina, lahko bi ji rekli kar mala planota, na kateri je z obzidjem obdano staro mestno jedro. V tem obzidju so velika mestna vrata, ki so jih ponoči zapirali, tako da so bili bogati prebivalci, ki so tu živeli, ponoči varni pred roparji. Na ravnini pod to planoto se na vse strani širi preostalo mesto - hiše z ravnimi strehami, izmed katerih se sem ter tja dvigne stolp mošeje ali nekoliko višja stolpnica ali upravna zgradba.

Sprehod po obzidanem starem mestnem jedru, ki mu domačini pravijo "grad", je pretresljiv, če ne kar apokaliptičen. Nekoč čudovite mestne hiše so razrušene od Huseinovih raket in bombardiranj. V teh ruševinah, ki so za silo pozidane ali pokrite, so se naselili begunci, ki so od kdovekod pribežali sem pred vojno. Med ruševinami se v prahu in razbitih opekah igrajo otroci in so videti prav srečni. Čudoviti so. Nekateri imajo temnorjave lase in temne oči, drugi pa so svetli in zelenooki ali celo modrooki. In vsi po vrsti se strašansko radi fotografirajo.

Vame se prikradejo dvomi: Jih izkoriščam v svoje namene, ko jih takole fotografiram v njihovi bedi? Kako naj v tem svetu prenesem misel, da sem za ene Lewi's hlače dala toliko denarja, kot ga imajo oni več let skupaj. Kako naj definiram srečo? Kdo je tu bolj srečen; umazani otroci, ki se mi smehljajo iz svojih ruševin, morda pastirji, ki iz kamnja gradijo zanimive skulpture (evropski umetnostni strokovnjaki bi to imenovali Land Art), morda jaz, ki srečo plačujem in kar naprej plačujem...

Dala sem nekaj bankovcev tem otrokom in odšla naprej - srečna in bogatejša.

Spodnji, novejši del mesta Arbil daje boljši videz. Še vedno se čuti, da je bil Arbil nekoč sijajno mesto s širokimi avenijami, med katerimi je ostala trava in le tu in tam kakšno drevo. Večino mestnega drevja so namreč prebivalci posekali v zimi leta 1992, ko je bila blokada popolna in se niso imeli s čim pogreti. Tudi hiše so lepe, med njimi tudi prave marmornate orientalske palače, naravnost vzor moderne arhitekture. Le tu in tam so še vedno ruševine, ki jih zaradi pomanjkanja materiala in nizkega standarda le s težavo krpajo.

V mestu se čuti nekakšno nasprotje: stari aristokratski Arbilčani s svojim ponosom, s svojim renomejem, na drugi strani pa množica priseljenih revežev v zasilnih barakah. Eni in drugi pa si želijo predvsem miru. Glede na ogromno število oboroženih pešmerg in policistov, ki patroljirajo po mestu, pa se mi zdi, da pravega miru tu še dolgo ne bo.

Večina prebivalcev so muslimani, obstaja pa v mestu tudi židovska četrt, ter krščanska četrt imenovana Enkava. Kristjani so potomci Asircev in Kaldejcev ter še vedno poleg kurdskega uporabljajo tudi svoj starodavni jezik. V četrti Enkava padejo obiskovalcu v oči predvsem številne trgovine z alkoholnimi pijačami in dekleta s krajšimi krili. Pri tem pa moram poudariti, da si kurdske žene ne zakrivajo obrazov in da se mnoge, vsaj te iz srednjega in višjega družbenega razreda, oblačijo v evropskem slogu.

Živela sem v tipični meščanski individualni hiši z majhnim urejenim vrtom. Orientalске hiše so urejene zelo praktično in na to večkrat pomislim doma, ko me presenetijo gostje in jih moram popeljati v dnevno sobo polni igrač in podobnih reči, ki so jih malo prej razmetali moji otroci. Te hiše imajo dve dnevni sobi. Prva dnevna soba je za goste. Ta dnevna soba je v evropskem slogu, v njej je sedežna garnitura, številne okrasne vaze in seveda perzijske preproge. Pogosto ima ta dnevna soba svoj vhod, ali pa ima vhod s hodnika takoj ob vhodnih vratih. ta soba mora biti vedno brezhibno pospravljena. Druga dnevna soba je za družino. V njej se čez dan zadržujejo družinski člani, ureditev je bolj orientalska, ob steni so nizke blazine za sedenje na orientalski način. V prvem nadstropju so spalnice, morda še ena kopalnica, terase, balkoni... In tu so še letne spalnice: z zidom ograjene terase v različnih nivojih na strehah hiš. Kakšno razkošje - spanje z zvezdami nad seboj...

Vsakemu orientalskemu mestu daje svoj čar tržnica ali bazar. Velikanski arbilski bazar je res nekaj posebnega. Ima svoje oddelke: zlatarski, čevljarški, sedlarski, tekstilni, krojaški, prehrabeni in druge.

Ogledala sem si pri delu zlatarskega mojstra. Zlato Kurdi zelo cenijo, vendar dajejo poseben poudarek ročni, obrtniški izdelavi. Izdelki kurdskih zlatarskih mojstrov so prave mojstrovine. Tudi trgovine z metražnim blagom so prava paša za oči; prodajalne naravnost žarijo od številnih bleščic in zlatih niti, ki so vtakane v materiale za tradicionalna ženska oblačila. Sledijo jim delavnice krojaških mojstrov, ki resno sedijo za šivalnimi stroji, pa sedlarji, ki prodajajo opremo za vitke arabske konje ter vrvi iz kozje dlake, pa preprogarji, pa kovači...

Ponudba na bazaru je pristna in preprosta, prilagojena povpraševanju domačinov. Srečna sem, da sem enkrat v življenju zašla v deželo, ki je turisti s svojimi kičastimi potrebami še niso našli.

Kaj pa ljudje?

Prijazni so in sproščeni. Mi bi temu rekli - prilagojeni. Predstavljate si človeka, morda izobraženca, ki že petnajst let ne more oditi ven iz države - razen če stopi na trnovo

pot političnega azilanta. In v tem času nad njegovo deželo bombe in rakete sejejo smrt. Še vedno kdaj pa kdaj ponoči poka: oni pravijo temu mir, jaz, neprilagojena Evropejka sem ob nekaj pokih doživela pravi mali šok.

Oni so ostali doma. Vsak dan gredo v službo, v šole ali na univerzo, kjer za bedno plačo poučujejo. Gredo v svoje trgovinice, kjer kupujejo in prodajajo, kar je moč sploh dobiti in se nekako pretolčejo. Najlaže je vse skupaj pustiti in iti, pravijo. A kdo bo ostal? Samo tisti, ki to resnično zmore.

Veliko sem se pogovarjala: Z Mohamedom, profesorjem kurdskega jezika, z njegovo ženo Nazanin, profesorico matematike, ki svojo nadarjeno hčerko sama dodatno poučuje, z Aram, ki čaka na ženina, z lepotico Gulalo, zgodovinarico, z molčečim zlatarjem Anisom, s prijaznim Nouzadom, z razposajenima šolarkama Halo in Awo in še z mnogimi drugimi. Kar naprej jih je skrbelo, če se kot Evropejka morda ne počutim dobro, če me morda hudo moti, ker enkrat zmanjka elektrike, drugič vode... In niso in niso mogli razumeti, da imajo marsikaj, česar mi nimamo več - pa smo spet pri teorijah o sreči.

Če potegnem črto pod vsem, kar sem v Kurdistanu doživela: pod toplino ljudi, ki sem jih srečala, pod napornimi pogajanjmi s Turki na meji Habur, pod neštetiimi, res neštetiimi turškimi in kurdske vojaškimi kontrolami dokumentov, pod ruševinami nekdanjih mest, pod nočnimi

rafali, ki so me spravljali iz tira, pod neverjetnimi, norimi barvnimi kombinacijami, pod ljudmi, ki nimajo ničesar, a so vendar veseli, pod jutri, s prepevajočimi kmeti, ki po ulicah prevažajo svoje cize, pod temi čudovitimi otroki - in še pod neštetiimi skrivnostmi orienta, ki jih ne bom nikoli razumela. Ko torej potegnem črto pod vsem tem, potem, ko sem se živa in skoraj zdrava vrnila nazaj, čez mejo Habur, lahko rečem: Kurdistan je čudovit, jaz pa sem bogatejša in močnejša.

SILVA Karim

Kurdistan - nepriznana država na severu Iraka, ki jo pred Huseinovim nasiljem ščitijo Združeni narodi.

Zanimivosti iz šolske kronike

Prvi dnevi leta 1996 so se na naši šoli začeli bolj klavarno. Zaradi znanih problemov z nedokončano gradnjo šole so bili namreč poplavljeni podstrešni prostori. Voda je pritekla tudi v kuhinjo in pritlično učilnico. Posledice puščanja strehe sta si ogledala predstavnik občine, naše težave so bile predstavljene v Primorskih novicah, a je do popravila strehe vseeno prišlo šele julija.

Vendar pa strah pred ponovno odjugo ni načel mladega ustvarjalnega duha naših učencev, ki so se preizkusili na različnih tekmovanjih, sodelovali na razstavah in prireditvah v občinskem in državnem merilu in bili pri tem zelo dejavni in uspešni.

Aprila je potekalo na naši šoli regijsko tekmovanje za SREBRNO VEGOVO PRIZNANJE iz znanja matematike. Naši sodelujoči učenci so dosegli lepe rezultate.

Znanje kemije so preizkusili na tekmovanju za bronasto PREGLOVO PRIZNANJE in se uvrstili na regijsko tekmovanje ter bili zelo uspešni.

Učenci so sodelovali tudi na medšolskem tekmovanju iz znanja ANGLEŠKEGA JEZIKA, kjer je Mojca Bajc

osvojila srebrno priznanje. Pod vodstvom Irene Saksida učenci sodelujejo z angleško šolo iz Maidenheada in pripravili so glasilo o božičnem praznovanju pri nas in v Angliji v angleškem jeziku in ga poslali angleškemu prijatelju.

Pod vodstvom Vere Podkrajšek so učenci 4. razreda uprizorili lutkovno igrico KO SE PTIČKI ŽENIJO in z njo gostovali na Colu, v Podkrajju, v Vipavskem Križu in v Hruševju.

Zborovodja Ivan Trošt je šolski mladinski pevski zbor uspešno vodil na revijah NAŠA PESEM v Ajdovščini in Sežani.

Tekmovalci VESELE ŠOLE so se zelo dobro odrezali na medobčinskem tekmovanju v Ajdovščini in Sežani.

Lucijan Trošt je osnovnošolce navdušil za ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot naših prednikov v arheološkem krožku. Poleg brskanja po Colski jami so naredili zanimivo maketo Cola z njegovimi znamenitostmi ter naš kraj predstavili z zgibanko COL Z OKOLICO.

Učenci naše šole imajo veliko sposobnost neposrednega likovnega izražanja, kar potrjujejo številna priznanja in

nagrade s sodelovanj na natečajih in razstavah. Pod vodstvom Silve Karim so sodelovali na BIENALU OTROŠKE GRAFIKE v Žalcu, na razstavi »LIKOVNI SVET OTROK« v Šoštanju, »MLADI MALARJI« v Ljubljani, »MLADI USTVARJALCI SEVERNE PRIMORSKE«, na razstavi ob tednu gozdov v Postojni in še kje. Svoja dela so pošiljali tudi v številne revije.

Naši učenci so se tudi zelo izkazali na državnem tekmovanju mladih tehnikov, na katerem je Uroš Puc osvojil prvo mesto in postal v panogi ELEKTRONIKA državni prvak.

Ker šola nima ustrezne telovadnice, otroci ne morejo razvijati nekaterih športnih dejavnosti, so pa zato toliko bolj uspešni v teku, saj so na medobčinskih tekmovanjih posegli po prvih mestih. Spodbudno je tudi delovanje rokometnega kluba, kjer naši učenci pod vodstvom Branka Lebana trenirajo in tekmujejo v rokometu.

Osmošolci so v preteklem šolskem letu izdali tudi svoje glasilo POPJE JAVOROVO in ga sami računalniško pripravili.

Naše glasilo LOV, LOVCI, MI VSI IN NARAVA je prejelo državno priznanje za tematsko številko.

Sicer pa smo to leto sodelovali z Radiem Slovenija in posneli pet oddaj (o Veliki noči, o Danilu Lokarju, o delu arheološkega krožka, o starih knjigah in o Popju

javorjovem).

Učitelj Franc Černigoj je dalj časa zbiral in urejal ljudske pesmi, šaljivke, izštevanke in igrice, ki jih v ustnem izročilu ohranjajo v glavnem starejši ljudje in so vezane na naše kraje ter jih rešil pozabe v knjigi NACE IMA DOLGE TACE. Knjigo je likovno opremila Silva Karim.

Letošnje šolsko leto smo začeli s slovesnim sprejemom prvošolčkov v šolsko skupnost, ki so ga na izviren način izvedli novembra na Colu in v Podkraju. Razredne učiteljice so s tem pripomogle k še večji povezanosti in sodelovanju s starši.

V tem kratkem zapisu našega obsežnega dela in dosežkov pa ne moremo mimo zahvale celega kolektiva OŠ Col dolgoletnemu šoferju **Miranu Korenu**, ki je varno vozil otroke v šolo in nam s svojo odprtostjo polepšal izlete.

Naša šola je odprta tudi za različne ustvarjalce in veseli smo pozdravili v naši sredini pesnika Toneta Pavčka, ki je na otroke naredil izjemen vtis. V spomin nam je napisal:

Prišel sem na Col, na visoko - in bilo je visoko,
ker so mi otroci ponudili roko.

Hvala jim.

Iz šolske kronike povzela Helena Kobal

Da bi le še kdaj bilo tako!!!

NA TOMAŽEVI ŠTALI

Poletje leta 1996 Orešanom ne bo ostalo v spominu po kakšni izjemni vročini, saj pravega poletja sploh ni bilo. Prav v tistih redkih sončnih dneh pa se je pod Lajštom zvrstilo nekaj nepozabnih dogodkov. Bilo pa je takole.

Konec junija je minilo 25 let, odkar je naš rojak Jurij

Garači...

Mmmm, kako je dobra!

pravljica podoba. Žene in dekleta so pletle vence, sestavljale šopke, moške in fantje postavljali mlaje in ovešali smrečje. Vsak po svoje je dodal delček svoje ustvarjalnosti k celotni podobi, ki je polepšala praznovanje.

Zadnjo nedeljo v juniju smo se tako zbrali skupaj, naš slavjenec g. Jurij, njegovi sorodniki, prijatelji, znanci, sodelavci in sosede, na praznično okrašeni Tomaževi štali. Gostija se je odvijala v prijetnem domačem vzdušju. Slišali smo razprave o oreškem vinu in stari trti. Ob dobri kapljici in ubrani pesmi je tako minilo lepo nedeljsko popoldne, ki se je zavleklo pozno v noč.

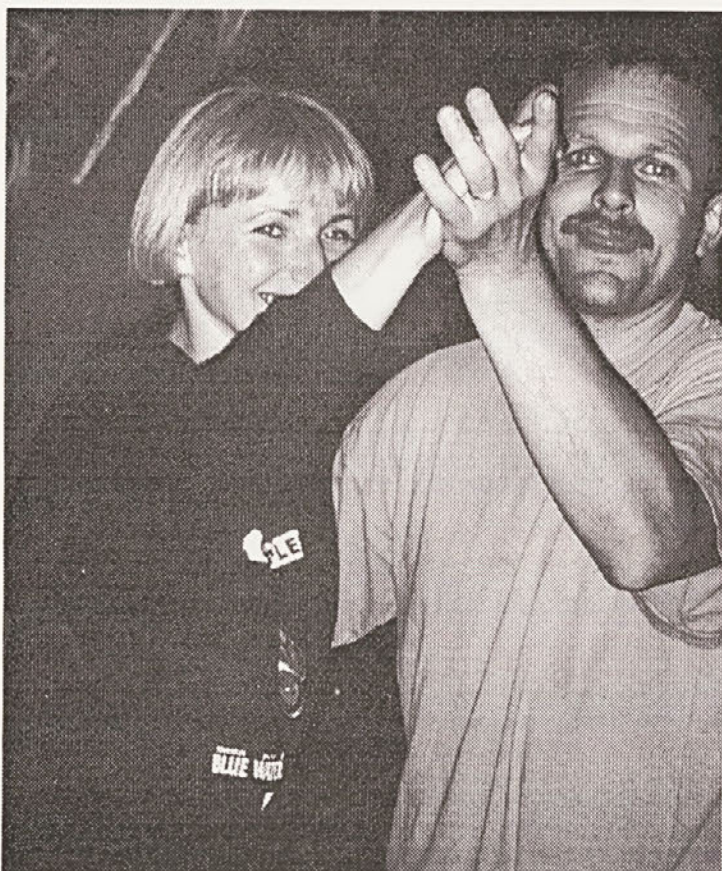
Le kratkih štirinajst dni je minilo od srebrne maše, ko je Tomaževa štala spet oživela. Tokrat smo nekateri praznovali rojstne dneve in obletnice. Ker pomanjkanja ni bilo čutiti, se kar nismo mogli raziti. Uživali smo v raznovrstnih kulinarčnih specialitetah, seveda pa ni manjkala tudi dobra kapljica. Plesalo in igralo se je pozno v noč. Nekaterim pa je na koncu energija še vedno ostajala, zato so si jo eni šli sprostit v Belo, drugi pa smo jo mahnili proti Golakom.

Tistega lepega dne, na dan pred sveto Ano, smo se pred Tomaževo štalo spet zbrali. Saj je bil vendar že čas, da pospravimo osuto smrečje, uvele rože in da spet spravimo prostor v red. Tako smo ob pospravljanju naleteli na star bakren kotel, ki je včasih gotovo rabil za kuhanje polente,

začasno pa smo ga uporabili kot posodo za cvetje. In je padla ideja. Stane je od nekje privlekel zarjavelo verigo, zapeli smo jo na oreh in nanjo obesili kotel. Skuhajmo polento, v kotlu, po starem. Seveda je polenta dobra, če je zraven tudi golaž. Rečeno, storjeno! Kotel smo poklepali in ga očistili da se je svetil, kot da bi bil iz samega zlata. Da pa bi bila polenta in golaž čimbolj okusna, smo za pomoč zaprosili izkušenega kuharskega mojstra Franca. Z njemu znanimi kuharskimi triki je skuhal polento, ki so jo okoli zbrani otroci jedli, kot da jejo največjo poslastico. Mojster Franc pa je medtem pripravljaval golaž. Mularija pa je medtem, s po gozdarsko narejenimi lesenimi žlicami, pojedla pol kotla polente (doma nekateri polente niti ne povohajo). Verjetno se ne zgodi pogosto, da prej zmanjka polente kot golaža. Toda ravno to se je zgodilo v Orešju, in zato je bilo potrebno skuhati nov kotel polente. Pod večer so se pod orehom zbrali tudi tisti, ki so bili popoldne v službi, in ni trajalo dolgo, da se je po vasi razlegel glas harmonike. Pridružila se je še pesem. Bilo je, kot da bi se čas ustavil. Divjemu tempu današnjega časa je bilo ukradenih nekaj lepih uric.

Da bi le še kdaj bilo tako!!!

**Na papir spravil udeleženec vseh slavlji na
Tomaževi štali, Peter Vidmar.**

Ožarjeni od veselja...

... in od dišeče polente

Prispevek Valentine Srebot iz Podkrajja

Morda
bom nekega dne videla,
kako nekdo pleza
gor po
mavrici
in si z njo
umaže roke
morda
bo to spomladi
po dežju
morda bom to jaz.

Veke so težke
v rumenem taksiju
od make-upa
gosta tema
po njej rišem
prebodena srca
s šminko
se zlomi
ker je pretrda
tema.
In dež se nabira
v narobe obrnjen
dežnik.

Neprehodne ceste
me vodijo do
tebe
in bližnjic
ni.
Jih ni.

RAZGLED

Kakšen dan še sama nisem prepričana, da sem to jaz.
Takrat, ko je pomladansko sonce in gledam ptice.
Ko v umazani šipi podstrešnega okna opazujem svoj obraz.
In gledam stara pisma. Berem, kar je zapisano med vrstice.

Zamolčana ljubezen tiho lebdi nekje v zraku.
Ušla je iz pisma, starega mogoče dvesto let.
Osvobodila sem jo jaz. Zdaj me spremlja na vsakem koraku.
Ko jo bom izpovedal, se bo naselila v drugega. Spet.

MOJI NAJBOLJŠI PRIJATELJICI

INES

Danes sem sanjala o tebi.
Nabirala si vijolice,
Bile so bele.

In tvoje modre oči
So bile vesele.
Takšne, kot jih imam najraje.

Vijolice so dišale
Rekla si, da jih bereš zanj
Ki ga ljubiš.
Sonce je bilo drugačno.

Pogovarjali sva se,
kako vse mine
Vse, čisto vse.
In vse se vrne.
Ter obujali spomine.

Spletla sem ti kite.
Ines, zakaj nikoli ne nosiš kit?

To okno ima tako lep razgled. Tako lepo je, ko si visoko.
Ko si mlad in je ves svet tvoj. Bi rad usodi zbežal.
Ampak kljub temu se iz visokega lahko pade. Globoko.
Toda zaradi občutka, ki ga imaš na vrhu, mi padca ne bo žal.

Gledam, kako se vinska trta vztrajno oklepa brajde.
Prekleta! Včasih žalost utapljam v kozarcu vina.
In kot les pride vedno na površje. Vem, da odgovora nihče ne najde.
Vse, kar ostane, je prazna flaša. Udrte oči. In bolečina.

Po kamniti stezi počasi pride starka. Jesen življenja.
Spomladi. Našla je svoj mir. Lahko brez skrbi zaspi.
Ve, da so v življenju tudi lepi trenutki. Poleg trpljenja.
Včasih še jaz jočem, ko poslušam, kako čas tiho šumi.

Reportaže, Reportaže, Reportaže, Reportaže, Reportaže, Reportaže

PEVCI DRUGIČ OSVOJILI TRIGLAV

Letos smo pevci iz Razpotja že drugič stali na temenu našega Očaka. Prvič je bilo to lansko leto, ko smo se udeležili praznovanja ob stoti obletnici postavitve Aljaževega stolpa. Bilo je enkratno in neponovljivo doživetje, o katerem se je na Colu še dolgo govorilo. No, tudi v triglavskem pogorju, točneje pri oskrbniku koč na Kredarici, Janku Rekarju, nismo mogli pustiti slabega vtisa, kajti ni še minilo leto, ko je prišlo novo povabilo. Tokrat je šlo za stoti rojstni dan Triglavskega doma na Kredarici.

Povabili smo se z veseljem odzvali. V trenutku so bile pozabljene vse bolečine in utrujenost ob prvem vzponu in tudi tisti, ki so se pridušali, da jih tam gor ne bomo več videli, so bili takoj za to. Seveda, težave hitro pozabiš in preboliš, lepi spomini pa ostanejo.

S pripravami letos skoraj ni bilo težav. Ekipa je bila v glavnem ista, tistih nekaj novincev pa smo hitro poučili o vsem, kar potrebujejo za tak vzpon- predvsem o hrani in obleki, ki smo jo lansko leto toliko vlačili s seboj, kot bi se odpravljali najmanj na trekking v Himalajo.

Po posvetovanju z Rekarjem smo določili datum. Petek, 9. avgust, skoraj natančno leto dni po našem prvem vzponu. Za razliko od lani naj letos ne bi sestopili po isti poti, se pravi v dolino Vrat, temveč v Trento. Zato smo najeli avtobus, ki nas je pripeljal v Vrata, in naslednji dan počakal v Trenti.

Po vseh dogovorih in usklajevanjih smo se v petek, 9.

avgusta, točno ob petih, zbrali pred Zadrudnim domom. Zamudnikov letos ni bilo. Zapeli smo tisto obvezno V hribih se dela dan, tako da bodo vaščani vedeli, da se pevci nekam odpravljajo, nato pa krenili. Edini večji postanek smo imeli v Dovjem, pri sedanjem triglavskem župniku Francetu Urbaniji. Po ozkih dovških ulicah, po katerih se je šofer Franko z avtobusom komaj prebijal, smo se pretihotapili do župnišča. Tiho smo se razvrstili po dvorišču, nato pa zapeli tisto čudovito pesem Ko zarja zlati nam gore. Bilo je čudovito, čas je zastal. Vse je postalo ena sama harmonija: kristalno čisto jutro, pomenljiva pesem in pa hribi, ki so se v jutranjem soncu bleščali skozi veje. Bili so trenutki, vredni zamaknjenja.

Prva je iz župnišča stopila gospodinja, šele čez nekaj časa pa tudi župnik Urbanija, ves nasmejan in žarečih oči. Bil je navdušen in tega ni skrival. Povedal je, da se je šele ob pol dveh zjutraj vrnil s Kredarice, kjer ima vsak dan mašo. Gospodinja nam je postregla z žganjem in skupaj smo nazdravili. Nato smo stopili še do pokopališča, kjer počiva prvi triglavski župnik Jakob Aljaž. Spominu nanj smo se poklonili z njegovo lastno skladbo Oj Triglav moj dom. Potem je bilo treba naprej, čar jutra je že mineval.

V Vratih je bilo vožnje konec, od tu naprej se da samo peš. Adidaske so zamenjali težki hribovski čevlji, nahrbtniki pa so se iz prtljažnika preselili na naša ramena. Nato smo še eno "rekli" na sto vatov, tako kot se spodobi, potem pa pot pod noge. Zagrizli smo v Tominškovo smer.

Dasiravno je pot dolga, strma in naporna, nam je tistih

Bilo je naporno

Obvezni krst na vrhu Triglava

Počitek za pitje in petje

nekaj ur kar hitro minilo. Bilo je vsega po malo; prepevali smo, sopihali in brisali znojna čela, poskušali iz raznih steklenic, ki so ob vsakem postanku romale naokrog in načeli tudi že zaloge vina. Pod Begunjskim vrhom je bil daljši postanek z malico, nato pa smo zavili še do Staničeve kočice, takole na pivo, pa tudi petja ni manjkalo. Sledila je še ura pešačenja preko Rži in končno smo zagledali cilj prvega dne poti, triglavski dom na Kredarici. Navdušenje je bilo veliko. Na ploščadi nad tem "hotelom pod Triglavom" smo žarečih oči in obrazov nazdravili in zapeli. Občutke teh trenutkov je težko opisati, skoraj prepričan pa sem, da bi jih večina opisala kot trenutke sreče.

Na Kredarici je čas tekkel bliskovito hitro. Komaj smo se okrepčali, namestili in malo razgledali naokrog, že se je začel kulturni program. Nastopili so naši stari znanci Kamniški koledniki, vmes pa je pesnik in igravec Tone Kuntner recitiral svoje pesmi. Na koncu smo nastopili še mi; kratko, toda udarno. Po kratki pavzi nam je Kuntner zaigral še monodramo iz Cankarjevega Hlapca Jerneja, ki pa jo je bilo zaradi gneče skoraj nemogoče spremljati. Pod večer se nam je zopet pridružil župnik France Urbanija in v prepolni kapelici daroval mašo. Po večerji se je začela splošna zabava z obilico petja in pitja (!!!) in se nadaljevala še pozno v noč, za nekatere celo v jutro.

Ko sedaj razmišljam o dogodkih tistega popoldneva, se skoraj ne spominjam podrobnosti. Vse je potekalo kot po nekem prefinjenem načrtu; nihče ni nikogar nikamor silil, vsak je počel, kar mu je pač najbolj ustrezalo in vendar se nismo kregali, kot bi se verjetno v dolini, in tudi nismo nikamor zakasnili. Vedno smo bili tam, kjer je bilo treba. Seveda se je stanje pozneje, pod raznimi vplivi, spremenilo. Posledice so nekateri čutili že ponoči, glavčina pa šele zjutraj, ko smo se začeli zbirati pred kočico. Seveda ni potrebno na tem mestu razglabljati o tem, kaj se je takrat

Za energijo pa res ni problema

dogajalo. Hujših posledic vsaj takrat ni bilo... Hribi so pač sila nepredvidljivo ozemlje. Edina opazna sprememba je bila ta, da sta se naslednje jurto izpred Triglavskega doma napotili dve skupini; prva, večja proti vrhu Triglava, druga, manjša pa z različnimi bolezenskimi (!?) znaki, pod vodstvom zanesljivega vodnika, mimo Planike, do kočice na Doliču, kjer naj bi se zopet srečali.

Jutro je bilo hladno, po pobočjih se je vlačila megla, skozi katero so tu pa tam pokukale zvezde. Vrh je bil v megli. Razmere niso bile ravno idealne. Skale in klini so bili ledeno mrzli, vlekel je mrzel veter, toda vseeno smo že kmalu koračili po grebenu med Malim in Velikim Triglavom. Tam smo se v zavetju skal ustavili in v čudoviti jutranji svetlobi, ki je pronicala skozi meglo, zapeli. Poplaskali smo tudi grla in opazovali ljudi, ki so daleč pod nami komaj začeli prihajati iz kočice. Potem smo zagrizli v zadnji vzpon.

Na vrhu je bilo veselo; bilo je ogromno petja, smeha, fotografiranja, pa tudi obvezni krst tistih, ki so bili na vrhu prvič. Čast za to opravilo je pripadla Maxu, ki je izmed vseh nas stal na najvišji gori in sicer na Mont Blancu. Krst je opravil zelo temeljito. Bili smo veseli, da smo osvojili vrh, da ne bo treba več navzgor in da smo uresničili svoj načrt. Seveda je to občutil vsak po svoje, toda na gori se čustev ne kaže z besedičenjem, tam govorijo kretnje in oči. Ljudje postanejo drugačni in delajo in izžarevajo nekaj, kar od njih ne bi nikoli pričakovali. Vse je nekako samo po sebi umevno, nič posebnega, pa vendar fantastično...

Počasi se je bilo treba odpraviti nazaj v dolino. Čakala nas je še dolga pot do Trente, toda navzdol gre precej lažje. Veselo smo koračili skozi meglo in mimogrede obiskali Triglavskega fanatika (to je mladenič, ki skoraj ves svoj čas preživi v Triglavskem pogorju, v starem italijanskem bunkreju si je uredil tudi stanovanje). Ko nas

je nad Doličem obsijalo sonce in se je pred nami pokazala panorama Julijcev in čudovitev razgled na zadnjo dolino Trente, smo se ustavili in si dali duška z nekaj pesmimi. V koči na Doliču nas je že čakala skupina "bolnikov" z vodnikom. Tam smo se izdatno podprli, nato pa imeli pred kočjo pravi pravcati koncert. Žal je bilo treba naprej, saj nas je čakal še dolgočasna "mulatera", ki je celo navzdol ubijajoča.

Pri hotelu Zlatorog v Trenti nas je avtobus že čakal. Seveda nismo takoj vstopili, nekako nam ni dalo, da bi šli

kar "na suho" mimo hotela. To se nam je potem dogajalo po celi Soški dolini, pa vse do Cola. Gostilen in bifeji so nas kar sami od sebe vabili in mi smo se povsod velikodušno odzvali. Petja in veselja je bilo na pretek.

Končali pa smo tako, kot smo začeli; z našim razpoznavnim znakom, ki nas je spremljal na vsej poti, to je s pesmijo. Upamo lahko le, da ta naš izlet v slovensko visokogorje ni bil zadnji.

Simon Škvarč

Iz MoPZ "RAZPOTJE"

V pevskem zboru "RAZPOTJE" Col smo ponosni, da nadaljujemo s tradicijo zborovskega petja, ki je bila zasnovana pred davnimi štiridesetimi leti.

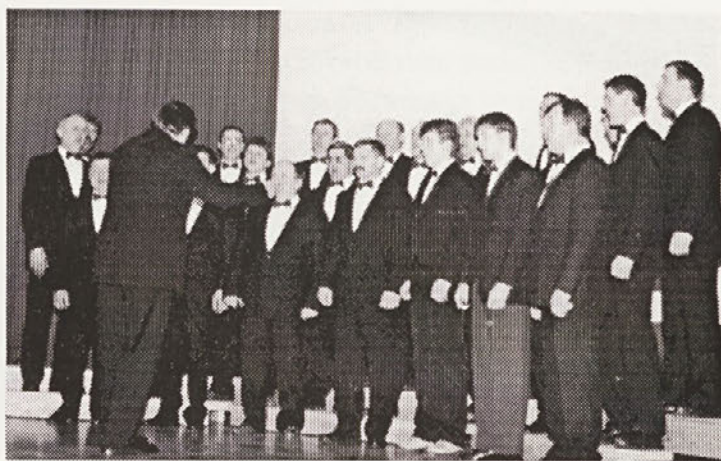
Kot v vaskem organiziranem društvu se seveda tudi v našem pevskem zboru pojavljajo težave. Priznati moramo, da v dosedanjem obdobju nismo bili pretirano organizirani in so tako skoraj vsi posli sloneli na enemu članu, t.j. dirigentu g. Ivanu Troštu. Sam seveda ni mogel biti kos vsem tajniškim, blagajniškim ter seveda v prvi vrsti strokovnim opravilom. V zboru smo se tega zavedali, toda, tako je pač bilo. Tako smo v letošnji jeseni imenovali nekakšen iniciativni odbor, ki je sklical sestanek, seveda skupaj z dirigentom. Na sestanku smo si marsikaj povedali, predvsem pa je dirigent povedal, v kakšni vlogi se vidi v zboru: biti zadolžen za izključno strokovno delo, t.j., biti dirigent. "Z organizacijo zbora in disciplino na pevskih vajah naj se ukvarjajo drugi," je dodal. Poleg formalnih sklepov tega sestanka smo sprejeli najvažnejšega: Zbor mora delovati naprej. V nekaj dneh smo nato izpeljali volitve novega predsedstva zbora. Podatek, da se je teh volitev udeležilo preko 90% vseh pevcev zbora, pove vse. Na Colu zanimanje za petje ostaja in na tem dejstvu je potrebno gojiti naše delo.

V preteklem letu smo seveda izpeljali kar nekaj odmevnih akcij. Tako smo na začetku leta gostovali na Lovrencu na Pohorju. Dogajanje je bilo zelo pestro in za vedno nam bo ostalo v spominu. "Gozdarji", tako se namreč imenuje tamkajšnji moški pevski zbor, so nam obisk vrnili in kljub finančnim težavam jim po zaslugi Gostilne Tratnik nismo ostali dolžni. Tradicionalna revija Primorska poje nam tudi letos ni ušla. "Čista zmaga", kot v šali rečemo. Odmeven nastop smo imeli tudi v Višnji Gori na Dolenjskem, kjer

smo peli mašo, pripravili krajši koncert z obširno predstavitevjo našega kraja, peli pri litanijah in še kje. Prizanti moram, da smo s tamkajšnjimi ljudmi navezali prav prijetne stike. Vsekakor ne smemo pozabiti poletnega osvajanja Triglava, kjer smo postali že skoraj domači. Poleg naštetih velikih akcij smo seveda izpeljali še veliko manjših, od katerih je vsaka posebej zgodba zase. Povečini prijetna in z lepimi spomini.

V zboru z delom nadaljujemo s polno paro. Vaje imamo dvakrat tedensko, udeležba je razmeroma dobra. Program dela je okvirno načrtan. Izpeljati moramo še občni zbor, kjer bomo novoizvoljenemu vodstvu potrdili legitimnost in se skupaj pogovorili o delu vnaprej. Čaka nas veliko dela, v prvi vrsti naj omenim bližajočo se štiridesetletnico zbora, ki jo nameravamo skupaj s pevci, ki so kadarkoli peli v našem zboru, ter seveda vsemi krajanji Cola z okoliških krajev, kar se da svečano proslaviti.

Marjan Peljhan

Posnetek z Lovrenca na Pohorju

Obujanje starih običajev

Odpiraj dekle kambrico

Colska podoknica je letos po nekaj daljših ovinkih pristala pri nas. Na kratko, prevzeli smo jo od Ivana Trošta, ki je že skoraj brez moči od iskanja primerne dekleta potrkal še pri nas. Že se je pojavil naslednji problem - datum. Z dobro voljo smo tudi to rešili in izpeljali podoknico zadnji petek pred sneženjem.

Pri članih Trileka sem se pozanimala, kako vse skupaj poteka, pa niso hoteli preveč izdati, pa tudi Mojmirjev gleženj ni obetal nič dobrega. Zato sem bila tisto petkovo popoldne kar nekam slabe volje in skrbelo me je, kako se bo vse skupaj izteklo, saj so napovedali tudi TV snemanje.

Ko se je stemnilo, sem se oblekla po starih običajih, saj so tudi colski podokničarji hodili naokrog v oblačili starejšega datuma. Tudi pogostitev smo želeli približati takratni dobi, zato na mizi poleg ostalih dobrot niso manjkali orehi, lešniki, domača jabolka in sušje.

Podokničarji so z ansamblom Benčina obredli vse tri vaške gostilne in nabirali korajžo za naporen večer. Tudi na lestev niso pozabili. Pričakovala sem jih v temi, pa so pred njimi prihiteli snemalci in z žarometi osvetlili moje okno. Kamlu za njimi so se zbrali tudi podokničarji in zapelo *Odpiraj dekle kambrico*. Mojmir je splezal po lojtri proti oknu, potrkal in kmalu sva se znašla drug drugemu v objemu. Izročil mi je spominsko sliko in nadaljevala sva s

plesom pred hišo. Zaradi snemanja sva morala vse skupaj nekajkrat ponoviti, pa saj nama ni bilo težko. Vse prisotne sva povabila k mizam, kjer smo se veselili in imeli prijetno prav do jutranjih ur. Na svoj račun sta prišla tudi Silvo in Stano, ki sta na veselje nas vseh prepevala stare pesmi iz "njihovih časov".

Mislím, da je podoknica res lep star običaj, ki ne sme utoniti v pozabo. Zato želiva, da se dekleta ne ustrašijo, temveč da podokničarje velikodušno sprejmejo in tako pripomorejo k ohranjanju tradicije.

Vsem se lepo zahvaljujema, Mateja in Mojmir

Pripis uredništva

Mateji in njenim domačim, ter seveda podokničarju Mojmirju se zahvaljujemo tudi člani društva Trilek. Zelo so se potrudili in nam pripravili res lepo pogostitev. Tudi mi upamo, da letošnja podoknica ni bila zadnja.

Gasilska slika za spomin

Mojmir in Mateja

Obujanje starih običajev

Senožet nad malim poljem je padla

Dan po colski nedelji se za društvo Trilek začnejo nekakšne počitnice. Ponavadi smo takrat že nekoliko siti drug drugega, zato tja do podoknice naše aktivnosti mirujejo. Letos pa smo se prav takrat dogovorili za nov izziv. Ker je bila prav v tistih dneh pri nas na višku košnja, je nekomu padla na pamet ideja, da bi lahko, tako po starem, na roke, pokosili kakšno senožet. Verjetno je bil dodaten motiv za to idejo v tem, da je skupina starejših, izkušenih koscev pred dvema letoma pokosila senožet nad Malim Poljem. Hoteli smo dokazati, da se tudi mlajša generacija spozna na opravilo, ki so ga kosilnice in traktorji skorajda izpodrinili iz kmečkega vsakdana.

Ob kakšnem pivu preveč smo bili seveda dan po colski nedelji vsi prepričani, da nam ročno košenje trave ne bi smelo povzročati nobenih težav, pa čeprav smo imeli mnogi izkušnje le s košenjem detelje. Toda ideja je padla na plodna tla in v naslednjih dneh so stekle priprave. S Francem Kobalom z Malega Polja smo se dogovorili, da bomo pokosili prav tisto senožet, ki so jo pred dvema letoma naši predhodniki. Za košnjo smo mobilizirali vse "za delo sposobne" člane Trileka in nestrpno čakali soboto, 20. julija, ki smo jo določili za dan, ko naj bi spet po starem "padla" senožet v breg nad Malim Poljem.

O naši nameri se je precej govorilo, tako so bili nekateri mnenja, da bomo travo bolj teptali, kot pa kosili. Seveda nismo želeli ničesar prepustiti naključju, zato smo v želji, da se vendar ne bi osramotili, pripravili uradni trening. Na travniku pod Lokvarjem smo pokosili za dober voz sena in ugotovili, da nam gre tovrstno opravilo dobro od rok. Prepričani smo bili, da nam tudi breg nad Malim Poljem

Utrinek z nastajanja TV reportaže

ne bo povzročal težav. No, priznati moramo, da smo vendar potrebovali tudi pomoč "starih mačkov", ki so nam sklepali kose, na samem prizorišču pa je bil potem za tovrstno opravilo na razpolago Janez Leban. Ker so taka in podobna kmečka opravila v današnjem času bolj redek pojav, smo zraven povabili tudi TV Koper, ki je posnela in pripravila reportažo. Zaradi prisotnosti kamere se je bilo treba seveda primerno obnašati, še bolj pa primerno obleči, saj ne gre, da bi kosili v trenirkah in telovadnih copatah. S starimi oblačili nismo imeli težav, prav so nam namreč prišla tista, ki jih uporabljamo pri podoknici.

Končno je prišla že kar težko pričakovana sobota. Zbrali smo se ob štirih zjutraj in ker je med člani Trileka tudi precej pevcev, smo najprej poskrbeli za budnico. Potem pa smo se vsak s svojo koso, nekateri celo z dvema, odpravili proti senožeti. Gospodar Damijan je še v temi razdelil naloge, srknili smo požirek ognjene vode in že pred svitom se je začelo zares. Dimi je zarezal senožet po sredini, za njim pa smo se proti vrhu podali še ostali kosci. Čeprav to jutro ni bilo rose in trava torej ni bila najbolj ugodna za košnjo, pa so naše kose dobro rezale in v dobre tričetrt ure smo opravili "pot" navzgor in navzdol po senožeti.

Zaradi snemnaja smo potem počakali, da se je povsem zdanilo. Med odmorom smo gasili jutranjo žejo z vinom, ki pa tokrat ni bilo v steklenici ampak v leseni barigli. Za to posebnost je poskrbel Janko, ki je seveda zelo rad demonstriral, kako se iz tega čuda pije. Ko se je povsem zdanilo, smo še enkrat zarezali v senožet in košnje je bilo kar prehitro konec, pravzaprav, še preden smo se dodobra

Brez besed

ogreli.

Po končanem delu je sledila malica, na katero smo morali zaradi hitro opravljenega dela kar malo počakati; nismopričakovali, da bo senožet tako hitro "padla". Seveda je bila tudi malica pripravljena tako, kot se za tovrstno opravilo spodobi: polenta, skuhana v kotlu, dobro zabeljena, zraven pa kisló mleko. Polenta je bila res nekaj posebnega, precej drugačna od tiste, ki smo jo sicer vajeni. No, morda je k temu kaj prispeval tudi ambient sredi dišeče pokošene trave. Zasluga za okusno malico gre Pavletu Peljhanu.

Našo košnjo smo končali sredi dopoldneva na verandi

Fant moj, to je pa naporno

pri Tratniku. Kako smo se odrezali, ste lahko videli v Nedeljski reportaži televizije Slovenija. Zanimivo bi bilo videti, kako se je potem v naslednjih dneh odrezal gospodar Damijan, ki je moral celo senožet pograbití. Sena je bilo kar za tri nakladalke. Pa naj še kdo reče, da ne znamo kositi.

Verjetno bomo podobno akcijo še ponovili. Sicer pa, če se komu pokvari kosilnica, nikar ne oklevajte - pokličite društvo Trilek...

Silvan Praček - Max

Juhej, končali smo

SMEH NI GREH

TRETJI ČLOVEK

V župnišču imajo verouk. Katehet začne pouk: "In zdaj, dragi otroci, vam bom pripovedoval, kako je bil ustvarjen prvi človek..."
"Ampak to že vemo," se oglasi Polonca, "nas bolj zanima kako je bil ustvarjen tretji človek."

ŽEJA 1

Prijateljici se pogovorjata. "Prejšnji teden sem možu napravila strašno sceno samo zato, ker se je napil. Tri dni ni spregovoril z menoj, četrti dan pa se ni mogel več premagati."

"Ja in kaj je rekel?"

"Kje je odpiral...?"

ŽEJA 2

Šofer cisterne in njegov sovoznik sta prišla pred sodišče.
"Ali priznata, da sta ukradla polno cisterno vina?" vpraša sodnik.
"Priznava." se glasi odgovor
"Kam sta pa dala vino?"
"Prodala sva ga!"
"Kje pa je denar?"
"Zapila sva ga..."

TERAPIJA

Janez redi kokoši in ko pride Frnce na obisk mu veselo razlaga,

kako dobre nesnice so.

"Kaj pa napraviš, če nehajo nesti jajca?" zanima Frnceta

"Zakoljem jih," odgovori Janez

"A to pomaga?"

TOLAŽBA

Stanetu je umrla žena. Prijatelj, ki ga obišče, ga najde ob steklenici žganja. Sočutno ga ogovori: "To ti je verjetno edina tolažba, kajne?"

"O, ne, dve imam še v omari"

NOČ IMA MOČ

Zvezdnata noč, on in ona tesno objeta...

"Dragi, takoj potem, ko se bova poročila, bova imela tri srčkane otroke."

"Kako pa to več tako točno," je radoveden on.

"Ker sedaj živijo pri moji mami..."

OSEL JE OSEL

"Postavite pred osla vedro z vodo in vedro z vinom. Kaj bo izbral?"

"Vodo"

"Točno. Zakaj?"

"Ker je osel."

IZLET V GARDALAND

Med najzanimivejše stvari, ki se dogajajo na Colu, sodi prav gotovo Colska nedelja. Lahko bi jo uvrstili v sam vrh zanimivosti. Na ta velik prazniki pridejo ljudje s celega Cola, pa tudi ostalih ljudi iz okolice ne manjka. Ljudje pač pridejo, se zabavajo, vsak na svoj način in po končani veselici odidejo domov, a malokateri pomisli na organizatorje te veselice. Torej na fante iz društva TRILLEK in na vse ostale pomagače. Kot vsi vemo, je organizacija take veselice zelo naporno delo, a MI se ne damo!! Zato si po končani colski nedelji privoščimo nekaj skupne zabave. Kakršnokoli nerganje žena, deklet, posebno pa MAM in OČETOV, je popolnoma neupravičeno.

Letošnje leto smo se z društvom TRILLEK odpravili v GARDALAND.

Srečkarji smo bili tako navdušeni, da smo obljubili, da bomo na avtobusni postaji že eno uro pred odhodom, a 7. septembra smo zjutraj smo še vsi zaspani zmrzovali na avtobusni postaji s prepolnimi nahrbtniki in srkali borovničke. Ura je bila že rahlo čez peto, a tistih najbolj zavzetih (Ane in Katarine) še vedno ni bilo. Prav nič ni bilo prijetno stati na mrazu in čakati zgoraj omenjenih, medtem ko so se one pripravljale na srečanje z ITALIJANI. Končno so prišle in naše potovanje se je začelo. Pot je bila kar dolga, a v prijetni družbi čas hitro mine. Čeprav se izleta ni udeležilo kar nekaj članov, je bilo potovanje zelo prijetno. Nekaj po deveti uri smo prispeli v GARDALAND. Po mrzlem jutru, katerega smo zapustili na Colu, nas je prav prijetno presenetilo sonce in toplo vreme. Bujenje ni bilo več potrebno. Prvi problem, ki se je pojavil, je bil nakup vstopnic. Kljub temu, da nas je bilo kar nekaj, ki obvladamo

italijanski jezik, smo to raje prepustili Sandiju. No, in končno smo vstopili v zabavišni park.

Pri vходу smo posneli "eno gasilsko", če bi se slučajno kdo med pohodom izgubil ali spremenil videz (spomin za mamo). Spremenili smo se v otročaje. Oči smo imeli na pecljih in podoživljali vragolije norega sveta. Videvali smo ljudi vseh ras, blede, rumene, zelene, z zaprtimi, a poševnimi očmi, objokane, zvite.... Tudi med nami so bili določeni obrazi nepoznani. Dobro, da je imel šofer tako dobro srce, da je vse sprejel na avtobus. Zelo zanimiv primer pa je bil Matjaž, ki je z vlaka smrti sicer izstopil, vendar močno spremenjen. Svilen bel nas je srepo gledal in upal, da je resnično na tleh. Želja po pivu je bila neomajna. "Janc" je bil bolj brihten in je pivo za preventivo nosil kar v žepu.

Ob pogledu na nas obiskovalce sem se za trenutek zazrla še v šoferja. Upala sem, da ni obiskal vlaka smrti ali katere druge naprave, ki bi mu pustila posledice. Ves čas potovanja smo upali, da se bomo ustavili še na vipavskem žuru, vendar so vse naše želje splavale po vodi. Brez kakršnihkoli postankov smo se vrnil domov. Zadnji postanek pa smo imeli v bifeju pri Damjanci, kjer smo se šele dobro razživel pri dobri glasbi in izvrstnem pivu.

Vtise s potovanja pa smo začeli zbirati naslednji dan pri maši. Vem, da si bo ta dan zapomnil vsakdo izmed nas, in srčno upam, da se bo to še kdaj ponovilo.

Jana Štefančič

Še bomo šli...

P I K N I K I

Poletni trilekov piknik

Datum 20. 7. 1996 je bil za nekatere čisto navaden dan, a društvo Trillek in njegov "podmladek" (če ga seveda lahko tako poimenujem), ga bomo pomnili še kar nekaj časa. Na ta dan smo dočakali tisti, že dolgo pričakovani piknik, ki se je odvijal na prijetni jasi med Colom in Policami.

Torej, pričnimo z opisovanjem tega prijetnega večera. Prtljaga ni bila potrebna, saj je bilo za vse poskrbljeno, le Ana Hišnikova se je bala, da bo pijače zmanjkalo, zato smo si že dva dni prej napravile zalogo Red Bullov. Da pa ne bi krivili samo nje, moram priznati, da sva jo tudi Jana Conova in jaz moralno in seveda tudi finančno podprli. Tako smo se z nabitim nahrbtnikom odpravile pred Zadržni dom, ki je bil, tako kot vedno, glavno zbirališče. Zbiranje je trajalo kar nekaj časa, saj smo vedeli, da nas čaka še dolga noč, in seveda tudi jutro, zato smo raje ohranili mirne živčke in čakali na zamudnike. Neučakani Lučo, ki se je prikazal v zelo zanimivi opravi (s slamnikom na glavi in v japonkah), je kmalu, seveda še pod vplivom zlate kapljice, izrekel usodni: "Gremo!"

Tako smo se okrog sedme ure odpravili, peš seveda, saj kakršnokoli prevozno sredstvo ne spada k starim običajem. Naši vrli fantje so bili seveda malo utrujeni, saj so imeli za seboj kar precej naporno jutro. Če še ne veste, kar pa je malo verjetno, so, še preden je sonce pokukalo izza hribov, pokosili na roke kar veliko površino travnika, kar pa pravgotovo ni bilo prijetno, ne zanje, in tudi ne za nas, saj smo njihovo jokanje morale poslušati še dolgo v noč.

No, pa preidimo k pikniku. Ob prihodu na kraj dogajanja so nas posedli po tleh. Ni bilo ravno udobno, a smo se tudi z malim zadovoljili.

"V DOBRAVI ITALIJANSKI SE GARDALAND ZLATI..." Tako nekako se je glasila prva pesem, ki je odprla pot pogovoru o Gardalandu, saj je bil, oz. naj bi bil, glavna tema našega piknika. Naši kruleči želodci, so kmalu naznanili hudo lakoto. Da bi pa to nadlogo potešili, je naš glavni pek Lučo, vrgel na žar nekaj lulekov, ki pa so kmalu izginili.

Namesto jedilnega pribora, ki ga običajno uporabljamo doma, so nam postregli s pristnim kmečkim priborom, ki je bil še v začetni fazi (jedli smo namreč z borovimi palicami Sandi).

Ko smo se končno najedli, so najbolj vneti nogometaši (Dule in Tratnik) predlagali, da bi zašpilali en calcio. Ker pa tega nismo vnaprej predvideli, sta morala pobudnika po žogo nazaj domov. Pogoj pa je bil ta, da prideta nazaj v 15-ih minutah, drugače bi okusila rumeno tekočino s prijetnim vonjem in osvežilnim okusom. (Mislim, da posebna razlaga za to ni potrebna.) Ker pa pogoja nista izpolnila, jim pripravljamo presenečenje v bližnji prihodnosti.

Marjan pa je, kot vedno, dal zelo zanimivo idejo, da bi nogomet odigrali pomanjkljivo oblečeni, vendar se nekateri s tem niso strinjali, zato smo prišli do kompromisa, da zaradi manjše profesionalnosti žensk, moški odigrajo bosu. Borba se je začela.

Moški so predstavljali eno ekipo, v nasprotni ekipi pa so bile zelo mlade predstavnice nežnejšega spola. Imeli smo tudi dva sodnika. Eden je predstavljal žensko (moja malenkost), drugi pa moško ekipo (Dušan). Moški so, seveda, z vsemi mogočimi "forami" poskusili priti do dobrega rezultata in to jim je žal tudi uspelo. Eden izmed najboljših nogometašev, Sandi, je podkupil ženskega sodnika, ostali igralci pa so uporabili vse mogoče trike, da so igralkam nežnejšega spola prevzeli žogo. Tu pa je treba omeniti še nekaj. Eden izmed igralcev moške ekipe je tako intenzivno zavajal dekleta, da so ga sodniki bili prisiljeni izključiti. Seveda, je prišlo veliko pritožb z obeh strani, a za red je treba skrbeti. Bolje pa je, da ne omenjam njegovega imena, saj nočem, da bi prišlo do kakršnihkoli družinskih problemov.

Po odigrani tekmi smo se vsi trudni zleknili na mehko travo in pričeli debato, ki je vsaj v naši skupini bila zelo zanimiva. Okrog polnoči smo sedli k ognju, saj se je zrak kar malo ohladil.

Seveda pa brez petja ni šlo, zato so nam naši vrli fantje pripravili mini koncert, ki je vseboval različne pesmi, celo tisto o Colskem vodovodu, katere solist je bil "nesramno dober MAX". Precej je vžgala tudi Janezova pesem "HIPERMINI, ZETAMINI, NONO!"

Ko je začelo sonce že skoraj vzhajati, smo začeli tudi mi zaključevati naš piknik. Polni lepih doživetij smo jo mahnili domov.

NEKAJ REKREACIJE V NOČNI TIŠINI SEVEDA NI MOGLO ŠKODITI...

Katarina Koren

TOKRAT POD KOZOLCEM

Občni zbor društva Trilek

Občni zbor našega društva je ponavadi nekoliko drugačen od običajnih. Na "normalnih" občnih zborih se namreč vrstijo govori, razprave in sklepi, naš občni zbor pa je imel le dve točki:

1. Pečen odojek
2. Cisterna vina

Že po dnevnem redu lahko sklepamo, da je bilo na našem občnem zboru kar veselo. Prisotni so bili skoraj vsi člani društva, prišlo je tudi nekaj povabljenih, tistim, ki niso prišli pod kozolec na Police, pa je vsekakor lahko žal, saj so zamudili zabaven večer.

Prva točka, pečen odojek, je bila premierno delo novega mojstra Darjota. Asfaltiranje, ki je sicer njegova poklicna zadolžitev in pečenje odojka, pa imata celo nekaj skupnega. Tako kot je treba lopato namazati, da se nanjo ne prime asfalt, tako je treba dobro mazati tudi prašiča, da se preveč ne zapeče. Darjo se je na občnem zboru izkazal tako dobro, da smo mu potem peko odojka zaupali tudi na colski nedelji.

Tudi drugo točko dnevnega reda smo soglasno sprejeli in družba je postala vse bolj vesela. Sledil je kulturni pro-

gram, v katerem je nastopil priznani čarovniški mojster Srečo Fratarski. Ob njegovih trikih smo "popadali" od smeha, najbolj pa je Srečo navdušil novinarja Pelicon. Slednjemu verjetno še danes ni jasno, kako je goreč cigaretni ogorek brez vidnih znamenj izginil v njegovi srajci.

Po končanih čarovnijah se je začelo nenapovedano tekmovanje v skokih. Glavna tekmeča sta bila Janez in Brane. Tekma je bila zagrizena, čeprav je oba tekmovalca nekoliko ovirala nenavadna čelada (Glej sliko!) Ni kaj, varnost je na prvem mestu. Zmagovalec je z malenkostno prednostjo postal mlajši Janez. Očitno konkurentu Branetu niso pomagale niti izkušnje z "velikanke" v Hrušici. Odločale so ocene sodnikov in tu si je Janez priboril odločilno prednost, saj je uporabljal "V" slog.

Za zaključek nam je Janez pokazal še nekaj atraktivnih skokov s palico. Nekoliko ga je sicer motilo neutrjeno zaletišče, poleg tega ga je pri vsakem skoku kar precej zanašalo v desno. Ali je bila to že neke vrste napoved volilnega zasuka v Sloveniji?

Zaradi velike verjetnosti, da bo tudi prihodnji občni zbor na Policah, so se gostitelji že poleti odločili, da cesto na Police asfaltirajo.

Toliko o letošnjem občnem zboru društva Trilek, ki je zagotovo vsem ostal v lepem spominu. Morda še najbolj poliškemu psu Rexu, ki je lahko še nekaj dni glodal mehke svinjske kosti.

Novopečena peka sta prestala ognjeni krst

Na zaletišču...

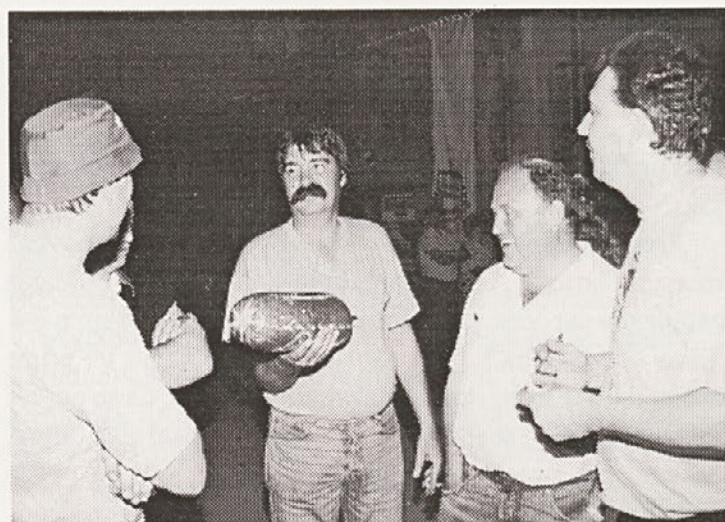
Silvan Praček - Max

Fotoreportaže, Fotoreportaže, Fotoreportaže,

COLSKA NEDELJA 96

Štajerci na odru, Primorci na plesišču

Kaj rečeš, kolik ima?

Tudi otroci imajo radi Kalamare

Senca ob šanku je bila letos posebej dobrodošla

Fotoreportaže, Fotoreportaže, Fotoreportaže,

Miklavž ima vas rad

Miklavž s spremstvom

Prvi strah je premagan

Kaj bomo zmolili?

Sveti angel varuh moj...

10 let kronike colskih dogodkov

Zdi se nam, da smo z našimi novoletnimi aktivnostimi, v katere spadata Novoletna proslava in izdajanje Colskega časnika začeli včeraj, pa se pripravljamo že na enajsto izdajo tovrstne popestritve novoletnega praznovanja. Ker so okrogle številke zelo mikavne, smo se odločili, da na kratko preletimo minulih deset let, kot smo jih videli z očmi naše kronike. Upamo seveda, da nam ni potrebno še enkrat razglabljati, kaj sploh je kronika colskih dogodkov, čemu je namenjena in kako nastaja. Skozi kratko zgodovino je sicer prestala že marsikaj, priznamo, tudi po naši neumnosti, toda ostala je taka, kot smo si jo zamislili že ob nastanku. Pojdite torej z nami na kratek sprehod...

1986 ZA ZAČETEK INVENTURA

Kronika colskih dogodkov, se je v svojih premierni izvedbi imenovala Colska inventura, njena predstavitev pa je pomenila vrhunec Novoletne proslave, ki je prvo uprizoritev prav tako doživela leta 1986. In kakšni so bili colski dogodki v letu porodnih krčev našega organiziranega delovanja? Pomagali smo si z abecedo in začeli v Alpini, ki smo ji dodali pridevnik "radio" in sprožili prve polemike. V tem letu je bila otvoritev novega igrišča Lipov gaj, asfaltno prevleko pa sta dobili tudi cesti proti Malem polju in Žagoliču. No, asfalta za vse potrebe očitno ni bilo dovolj, saj je del cest do zaselkov še vedno povzročal oblake prahu. V oblakih pa so bile tudi želje Malopoljčanov, katerim so mimo hiš napeljali telefonski kabel, priključke pa le obljubili. Mladinci so se tokrat odločili za izlet na Kanin, očitno pa je strah iz prejšnjega leta, ko je "padalo" pred Tivolijem pustil posledice, saj se je na smučanje odpravilo le dvajset najhrabrejših. Kot rečeno je bil eden najpomembnejših dogodkov v tem letu otvoritev novega igrišča. Takratni ravnatelj osnovne šole Vojko Stegovec nam je zaupal nekaj utrinkov, ki so zaznamovali odločitev, da se podre staro igriše ob šoli in zgradi novo. Seveda smo jih pribeležili v premierni kroniki: *"Starši otrok so bili proti gradnji novega igrišča ob šoli in so se jezili, kako bodo sedaj bodo otroci stalno tekali za žogo in se ne bodo več učili. Vse se je potem uredilo. Toda, ko so to igrišče potem zaradi šole uničili, so isti starši spet prišli k njemu in potožili, češ, ko je bilo igrišče, smo vsaj vedeli, kje so naši otroci, sedaj ko ga ni, pa sploh ne vemo več, kje se potepajo."* Zadeva se je seveda, kot rečeno v tem letu spet uredila.

Epilog: Igrišče imamo, otroci pa pretežno odhajajo med motoriste...

1987 URA ZEMLJEPISA V ALPINI

Tudi kronika iz leta 1987 je bila predstavljena le na Novoletni proslavi. Začeli smo s popularnim šefom colske Alpine, ki je v tem letu iznašel zanimivo tolažbo za višje plače željne delavke. Njegova domislica je hitro našla pot na strani kronike: *"Obrat Alpine je na Colu, Col je v Občini Ajdovščina, Ajdovščina je v Sloveniji, Slovenija v Jugoslaviji, Jugoslavija pa je v riti!"* Ni kaj, svojevrstna razlaga zemljepisa. Omenili smo tudi težave ob dvodnevem praznovanju 10 - letnice gasilskega društva Col. Ta dan je tako "gorelo", da so bile izpraznjene vse zaloge tekočin v skladiščih trgovin na Colu in tudi v okolici. Ja, še več podobnih težav smo obdelovali; recimo težave Razpotja, kjer se je pevodvoja vrnil, popustila pa je disciplina pri pevcih, ali pa težave rokometašev, ki so se odločili, da bodo za žogo prijeli le še na tekmah in s treningi ne bodo izgubljali časa. Obravnavali smo še gostilno pri zamašenemu Pavletu, pa bivšega poštarja s sedemdnevno dostavo, pa težave avtobusnih potnikov na Colu, ki so morali poleg časa odhoda avtobusa vedeti tudi, katero postajo bo šofer uporabil. Na koncu smo pripravili še nekaj partijske kritike in naši mladinski organizaciji podelili Colski trn. Formirali pa smo Odbor za popravo krivic in Ivanu Škvarču ob zaključku predsedniškega mandata na čelu krajevne skupnosti izročili Colsko gartrožo.

Epilog: Iz trna lahko zraste tudi roža...

1988 ČRNI ŽAGARJI NA POHODU

V letu 1988 je luč sveta zagledal Colski časnik, mesto v njem pa je seveda takoj našla tudi kronika. Tudi tokrat smo se najprej zapičili v Alpino in odhajajočega Špeha. Obravnavali smo pešanje članstva v gasilskem društvu in povečanje količine popitega vina na gasilski veselici. Zabeležili smo povišanje tarife pri "rufanju" in na dolgo razdelali naš predlog za poimenovanje ulic na Colu. Tudi v sklopu kronike za leto 1988 smo predstavili dobitnika Colskega trna, to je bila mladinska ekipa RK Col v razpadanju in dobitnika Colske gartrože, zborodja Ivana Trošta, ki je na čelu zbora požel velike uspehe.

Novica leta pa je bila posledica napovedane razdružitve Malega Polja in Žagoliča, ki sta bila od Kardeljevih časov administrativno združena v en

zaselek. Malopoljčanom planirana odcepitev Žagolčanov ni bila po godu in odločili so se za maščevanje. *“Aktivirala se je skupina Black Sawers, kar pomeni črni žagarji in v viharni jesenski noči je padla stoletna topola; simbol, ponos, znamenitost in nekakšen stražar na vhodu v “Kebrovsko deželo”. Black Sawers so napadli hitro in učinkovito, boj je bil že naprej odločen. Malopoljčani se seveda bojijo protiudarcev, bojijo se za drevored topol po poljski ravnini. Organizirali so straže, da mislijo resno na obrambo so dokazali tudi s tem, da so poslali Naceta na specializacijo v Sombor in to v letalsko enoto”,* smo med drugim zapisali v takratni kroniki.

Epilog: odcepitev je bila potem miroljubna...

1989 PRVA COLSKA NEDELJA

Začeli smo s pevskim zborom in občinskim priznanjem, ki ga je na občinski praznik prejel zborovodja. Kmalu pa bi ga moral vrniti, saj so pevci nekaj dni zatem med petjem pri partizanskem spomeniku in rallyem izbrali slednje in skoraj je prišlo do škandala. Na Colski nedelji smo prvič uprizorili vojno med colskimi zaselki, oziroma - športne igre. Podrobno smo obdelali priprave in izvedbo Nove maše in sramežljivo omenili tudi odnose z našim takratnim dušnim pastirjem. Objavili smo tudi razpis za novega mežnarja. Naši nagradi, Colska gartroža in Trn sta v tem letu že dobila posebno rubriko v časniku.

Na Colski nedelji smo imeli zaradi nepoznavanja tovrstne problematike in tudi zaradi neizkušenosti kar nekaj težav. Dobili smo celo pripombo, da je bila veselica pregrešna, prisluženi denar pa nečist *“Naslednji dan po veselici, smo seveda hoteli vse sledove nečiste nedelje zabrisati. V želji, da res ne bi ostalo karkoli, kar bi spominjalo na to nedeljo, sta naša člana, zadolžena za prehrano kar 40 kilogramov nečistih klobas odnesla v smeti”,* piše v odlomku s kronike za leto 1989.

Epilog: Opravili smo kadrovske zamenjave pri zadolžitvah za Colsko nedeljo in skrb za prehrano zaupali drugemu...

1990 VOJSKA, VOLITVE IN CENZURA

To leto so zaznamovale prve demokratične volitve, toda naši agentje so ugotovili, da so bile volitve demokratične že vsa povojna leta. Saj se spomnite: Maček, Popit, Ribičič, Dolanc, Pepca, Šetinc; lahko ste volili kogarkoli ste hoteli. Prvič je bila kronika pod cenzuro; najprej uradno, tik pred izidom pa še pod avtocenzuro. Tudi tokrat so bile v kroniki stalnice, kot pevci, Alpina, nova maša in Colska nedelja, med novice

leta pa lahko uvrstimo boj za gradnjo vojaških objektov v Dolarski dolini. Novica, da bomo v neposredni bližini Cola dobili prave vojaške objekte, je takrat pri nas sprožila val navdušenja in veselja. Sklenili smo pomagati *“Pisali smo na občino, pomagali geodetom pri zakoličevanju terena, varovali instrumente in jih v času najhujših preizkušenj odnesli celo policiji v Ajdovščino v varstvo. Po hišah smo zbirali podpise dobrodošlice, na Dan žena pa smo pripravili celo kulturno - zabavni večer, na katerega smo povabili tudi naše vrle občinske može. Toda ni nam uspelo - vojska je Col obšla in ostali smo brez kasarne”,* piše v najbolj žalostnem delu kronike dogodkov za to leto.

Epilog: Še danes se nas vojska izogiba...

1991 “IZDALI ME PRIJATELJI, IZDAO ME BRAT...”

Začeli smo z izletom v Planico, kjer smo videli veliko dolgih in kvalitetnih - požirkov. S kroniko in dogajanjem smo nadaljevali naslednji dan, z nekakšno ponovitvijo skokov na Strmcu, tokrat s padalom. Pevci so peli in igrali košarko v Postojni, na Colski nedelji so se finančno pdprli Tof, Rifle & Maja, začeli so se zametki balinarskega kluba na Colu, ki se je ustanavljal v ilegali v Vrhpolju. Spet smo se dotaknili cenzure, ki se je tokrat razširila na posvetne pesmi, kar so občutili člani Big ben Quarteta. Naš zborovodja je začel oblikovati umetniško bradico, Miklavž in njegovo spremstvo pa so pregloboko pogledali v kozarec. Na Colski nedelji pa smo se izkazali s točno napovedjo. Napisali smo, da bo to zadnji žur v Jugoslaviji in napovedali začetek agresije na Slovenijo *“Na zelo uraden dokument - cenik smo zapisali, da bo žur trajal sto ur. In res so v sredo, sto ur kasneje po Beli že hrumeli Kovačiči bratstva in jedinstva s svojim železjem. Zelo pomenljiv je bil tudi nastop Trofenfeld jazz banda, ki je tik pred koncem veselice zapel: Izdali me prijatelji, izdao me brat...”* Tako smo ta dogodek obelodanili v doslej najobširnejši kroniki colskih dogodkov.

Epilog: Janša (še) ne priznava naše daljnovidnosti... (vir: Premiki)

1992 COLSKO PODZEMLJE

V Bruslju so se odločili, da priznajo Slovenijo, ki je postala del Evrope in tako pomemben dogodek ni mogel mimo naše kronike. Mi pa smo prav ta dan priznali odlične krače v gostilni pri Tratniku. Slabo plat Evrope je občutil naš politik, ki je v mrzli noči ostal brez stoenke, pa tudi organizatorji Colske nedelje, ki so občutili, kaj pomeni odprta meja; Gozdnci so namreč

pred Zadružni dom "kontrabanti" vino. Colska podoknica se je odvijala na Špilah, razburjale so nas nove parlamentarne volitve, nekaj časa tudi vprašanje, kako bo z italijanskimi penzijami v novi državi. Primorska poje je bila po dolgem času spet na Colu in sicer v organizaciji ajdovskega kulturnega ministra in ob pomoči domačih izdajalcev. Trgovina Medo je končala svojo pot, prav tako sedemnajstletni mladenič - rokometni klub Col.

V vsaki nesreči, pa je tudi kanček sreče. Po zaslugi pomembnega odkritja je igrišče spet postalo zbirališče mladine. Dogodek iz začetka tega leta je pravzaprav zaznamoval tudi kroniko iz tega leta, v kateri so agentje na to temo priobčili naslednjo novico: "Novica o odkritju jame ob igrišču je odjeknila v vasi in izven nje in obiskovalcev se je kmalu trlo. Zdramile so se tudi vse colske tiskovne agencije, najdlje pa je šel colski Radio Baba in le dobra dva pljunka dolgo jamo v svojih poročilih že daljšal proti Žagoliču."

Epilog: Zaradi njene vsebine, se zanimanje za jamo sploh še ni poleglo...

1993 Z REBUSOM DO NOVICE LETA

Tudi v tem letu je bil paradni konj colske kulturne ponudbe MoPZ Razpotje eden glavnih nosilcev novic v Kroniki. Tokrat so bili v Brdih, kjer se je na prireditvi Primorska poje zgodil prvovrsten škandal - zmanjkalo je namreč vina. Kroniko pa smo začeli z rebusom: A - avgusta, B - B.B. in tako po mnenju takratnih agentov obdelali najudarnejšo novico tega leta. Seveda so tudi ostele novice našle pot med vrstice elitne zbirke colskih dogodkov, ki pa je v tem letu že izgubljala na svoji dolžini: Zadružni dom je doživel otvoritev novega bifeja in trgovine, pevci so po žeji v Brdih odšli najprej na gostovanje na Zemon, nato pa še v Milano. Tam je zborovodja zaigral na krasne orgle in se že videl za podobnim instrument na domačem koru, čeprav mu je nekaj lepih trenutkov zagrenila misel na Opozicijo. Na Colski nedelji so bili spet glavni Gozdnci, ki so s pomočjo agenta natančno "stehtali" mortadelo, malopoljski Organ pa je na svoj avtomobil po dolgem oklevanju le namestil registrsko tablico. V oktobru pa se je zgodil majhen korak za človeka in velik korak za colske davkoplačevalce: colski Politik je namreč nepreklicno zapustil državno službo. Posebej smo obdelali tudi Miklavža, ki je postal tako popularen, da je v spremstvo dobil tudi snemalca. "Prisotnost snemalca pa je spako hudo motila in za prihodnje leto je napovedal še bolj špičaste vile, ki bodo lahko "vzele mero" tudi nadležnim kamermanom", se nam je takrat zapisalo v zadnjih vrsticah kronike.

Epilog: Rebus smo rešili, Miklavževo spako zamenjali, snemalce za vedno pregnali...

1994 1600 - LETNICA BURJE

Kronika se je v tem letu še bolj skrčila in postala precej bolj jedrnata. Glavna aktivnost tega leta je bila povezana z odkrivanjem Rimljanov, katerim je burja menda preprečila dostojno bitko. Nadaljevali smo s Planico, kjer je veter prav tako onemogočil pravi boj. Omenili smo odprtje še ene trgovine, Podvelb imenovane in več prireditev, med njimi tudi našo tradicionalno prireditev - varčevanje z vodo. Zgodila sta se tudi dva edinstvena dogodka: po dolgih letih nas je spet obiskal Giro d'Italija, krajevna skupnost pa je izvedla učinkovito očiščevalno akcijo in kasneje terapijo z zabojniki in kontejnerji. Na Colski nedelji se je Gozdncem "izmuznila" mortadela, naš Profesor pa se je pustil potunkati na Bungee jumpingu na Soči v Solkanu. Morda še najbolj odmeven pa je bil obisk predsednika Kučana tik pred iztekom leta. Zasluge za ta obisk smo pripisali Maxu in novico veselo priobčili tudi v kroniki: "Ne vemo, kako bodo poslanci, ki smo se jim pustili nategniti 4. decembra na volitvah izpolnjevali obljube, naš Max jo je. Na ogled naše jame je pripeljal samega predsednika države. Nismo ga sicer sprejeli z godbo na pihala, niti s častno četo, zato pa z vsemi državnimi častmi, saj ga je pozdravil naš Predsednik." V dokaz smo dogodek tudi fotografirali in zagotovo bo našel posebno mesto v naši novejši zgodovini.

Epilog: Milanu Kučanu se mandat izteka, naš Predsednik je dosmrtni...

1995 PONOVI TEV BITKE

"Točno po 1600 letih, treh mesecih in dvajsetih dneh, sta se znova udarila slovita bojovnika Evgenij in Teodozij. Zgodovinski boj sta tokrat izvedla sama, viteško, zamenjala pa sta kraj dvoboja, saj sta se od Mrzle reke preselila k Suhemu vodnjaku. Vemo le to, da je tudi tokrat šlo za oblast..." To je bila udarna novica v lanskim kroniki dogodkov, ki je še dolgo odmevala. Vse ostale stvari, zapisane v tej zbirki so bile nekako v njeni senci. Vseeno pa so tudi ostale omembe vredne. Člani Trileka so začeli z gradnjo novega "bifeja", na Colski nedelji pa sta naša peka ostala brez peči in seveda brez zaposlitve. Veliko je bilo športnih vesti, najzanimivejša je odstavitev športnega direktorja Colske nedelje, ostale pa spadajo na področje balinanja, košarke, nogometa, pa vse do hribolazništva, kateremu so podlegli colski pevci. Velika športna pridobitev je bila elektrifikacija igrišča,

ki pa je prinesla predvsem zdrahe glede lastninjenja. Ja, lansko leto je bilo kar precej nabito z, za zgodovino pomembnimi dogodki in trenutki. Ob koncu leta smo obeležili spomin na dogodek pred desetimi leti, ko je Olimpija v hali Tivoli izgubila, Colčani pa smo jih dobili. Od policajev seveda. Zelo pomemben dogodek pa se je odvijal tudi na našem koru, kjer so končno zaigrale nove orgle. "Vsekakor imajo pevci in pevke z novimi orglami vse pogoje za dvig kvalitete petja, poleg tega pa se ne bodo mogli več izgovarjati na star, razglašen meh. Pa še neposredno kritiko so jim z novo ureditvijo odstranili s kora", smo še zapisali v zgoščeni lanskoletni kroniki

Epilog: Opozicija je bila poražena...

Tako, to je bil kratek skok v 10 - letno zgodovino kronike, sedaj pa veselo v leto, ki se izteka. Tu je, enajsta po vrsti, vedno iskana, brana in razprodana

Pa začnimo tokrat s kratkim skokom v prejšnje leto in pogledimo, kako so nekateri dogodki iz tega obdobja vplivali na leto, ki se izteka. Najprej povejmo, da znameniti dvoboj Teodozija in Evgenija pri Vodnjaku v začetku prejšnjega leta ni vplival na poznejši tok dogodkov. Vse strateško pomembne funkcije pri Trileku so namreč ostale nespremenjene, za kar je morda poskrbela tudi Sprava. Gradnja bifeja ob telekomovi centrali se je nadaljevala tudi letos in požrla inkaso Colske nedelje. Nadaljevali so se boji pod koši, balinarji so ponovno naskakovali vrh lestvice, pevci pa vrh Triglava; oboji uspešno. Zaigrale so nove orgle, "vreča brez dna" pa tudi letos še ne bo polna. V Zadružnem domu je spet prišlo do sprememb v prvem nadstropju, prvič v njegovi zgodovini pa tudi do zamenjave kritine. V colski Alpini pa je prišlo do kadrovske spremembe prav na najvišjem nivoju, na istem nivoju pa ostajajo kuverte s plačami. Na novi osnovni šoli so bili spet dobrodošli gradbinci, na Primorska poje so Colčanom dobrodošlico izrekli gostinci, na Martinovo nedeljo pa politiki volivcem. Pojdimo k podrobnostim. Toda ne predaleč, ampak prav k volitvam, ki so bile vendarle pomemben dogodek. Volilno telo, kot strokovno rečemo volivcem, se je menda spet nekoliko zasukalo, tako vsaj pravijo poznavalci. Vsekakor bomo morali še počakati, da bomo videli, v katero smer, saj Maratonci (Kučan & co.) tečejo šele drugi krog pogajanj. Komu bo torej januarja v Državnem zboru pripadel častni krog: levim ali desnim razbojnikom? Nekateri menijo, da imajo več možnosti desni, tisti, ki prisegajo na levo, pa še navzgor povrh, naj bi bili obsojeni na neuspeh. To še posebej velja na Colu, kar se je že v začetku leta prepričal lastnik kmetijske trgovine v Zadružnem domu. Na tabli

pred vhodom je stranke vabil v prvo nadstropje, levo, torej zgoraj levo, kar je sveda na tem koncu Slovenije povsem zgrešena reklamna poteza. Moral je sestopiti. Zanimivo je, da so šle pri nas mnogo bolj neopazno mimo krajevne volitve. Takoj po objavi volilnih izidov se je sicer ob šankih pojavilo nekaj polemik o tem, kakšno oblast smo si izvolili, ko pa so bili položeni novi metri asfalta in še posebej, ko je iz vrtine v Pruhtu brizgnila voda, so kritiki sramežljivo utihnili. Najbolj zadovoljni pa so bili s krajevnimi volitvami v društvu Trilek. Uresničila se je namreč njihova dolgoletna želja, prisotna vse od časov, ko so imeli svojo vlado v senci. V novi vladi so namreč dobili nekatera najpomembnejša mesta: Notranje ministrstvo, Ministrstvo za komunalne zadeve in Ministrstvo za informiranje. Če bo šlo tako naprej, obstaja velika verjetnost, da na prihodnjih volitvah dobijo tudi mandatarja. Vendar pa nekateri že razmišljajo, kam lahko vse to pripelje. Društvo Trilek se namreč ukvarja predvsem z ohranjanjem starih navad in običajev in če bodo dobili več pooblastil, bodo lahko svoje delovanje preveč razširili, recimo na ohranjanje navad in običajev naše povojne oblasti...

Ne ta ne prejšnja in ne prihodnja oblast pa ne morejo do živega našemu Razpotju. Že več kot trideset let uspešno furajo svoj program, zborovodja pa je kos vsem režimom. Opozicija je vnaprej obsojen na poraz, prav tako tisti, ki bi želeli spreminjati vozni red vsakoletne Primorska poje. Tudi letos v Kobaridu sta bili le dve točki: pod prvo-obisk čim več gostiln in šankov in pod razno-nastop v dvorani. Pripetijo se tudi razne podrobnosti. Letos bo šlo v njihove anale to, da so prisostvovali ruski ohceti. Veliko večje podrobnosti pa so se pripetile na letošnjem romanju na vrh Triglava. Glede na letošnje dogodke v Alpah lahko rečemo, da je pravzaprav le visokogorje tisto, ki lahko pride do živega članom paradnega konja colske kulturne ponudbe. Naši pevci so zaljubljeni v gore, toda očitno so pozabili na ljudski pregovor, ki pravi, da gre ljubezen skozi želodec. Pretirano predajanje sladkostim, ki jih prinašata lepota narave in različni pripravki, so bili krivi, da je moral drugi dan vzpona del odprave nazaj v bazni tabor. Z nameček se je zborovodju na razpotju v Bovcu pokvaril kompas in kmalu je bil v riti, oziroma v dolini Zadnjice v Trenti.

Omenili smo, da v Razpotju precej dajo na tradicijo. Očitno je ta navada nalezljiva, saj so jo zadnja leta povzeli tudi pri Trileku. Kako naj drugače razumemo dnevni red na tako pomembni zadevi, kot je občni zbor društva. Obravnavali so namreč le dve temi in sicer ognjeni krst novega peka ter izbor vina. Da bi naredili vtis na prisotnega novinarja iz občinske prestolnice, so kasneje dodali še prikaz nekaterih čarovniških trikov in skok v daljino z mesta s premičnega zaletišča. Skok ob

palici je zaradi vplivov gravitacije odpadel. Sredi pomladi sta se zgodila dva pomembna dogodka hkrati: birma in rally Saturnus. Škof je na Col poslal svojega namestnika, nekatere botre pa je dirkaško oplemenitena nedelja očitno navdahnila in so svojim birmancem kupili kar motorje. Število motoristov in tudi decibelov se je tako še povečalo in nekateri menijo, da so to zametki colske različice zloglasnih Hells Angels. Col je sicer majhen kraj, ima pa marsikaj, kar imajo veliki, tudi največji. V zadnjem času je tudi pri nas opazen velemesten pojav, kjer se sama sebi prepuščena mladina zbira na podzemnih in nadzemnih avtobusnih in železniških postajah. Tudi naša avtobusna postaja je postala ob večernih urah zbirališče mladih, ki so seveda poskrbeli, da sta obe nadstropji čakalnice primerno ozaljšani. Sicer pa, kaj jim sploh še ostane; na televiziji so zvečer žarišča in soočenja politikov, telovadnica je zakljenjena, reflektorji na igrišču so le za posvečene, da ne govorimo o volji, ki so jo nekje izgubili. Volje pa manjka tudi colskim malonogometšem, ki so sicer dobro zapolnili praznino po razpadu rokometnega kluba. Dobili so sponzorja, se včlanili v občinsko prvenstvo in napredovali v prvo ligo. Če bi postavili in pobarvali ograjo okrog igrišča, bi morda prišli celo blizu nominacije za Gartrožo. Toda na odmevnem nočnem turnirju so storili dve hudi napaki. Najprej jih je pokopala matematika, saj so slabo prešteli izkupiček. Še bolj pa jih je pokopala slaba poslovna poteza. Našo jamo, našo svetinjo, našo največjo dragocenost, naše upanje in prihodnost, so za dva dneva prepustili v upravljanja Škrpli, ki je ob vходу postavil šank. Nezaslišano! Ampak klobase so vseeno teknile in pivo je imelo prav tak okus kot prej. Letos se je Colska nedelja odvijala že v začetku junija. Organizatorji so s tem želeli zagotoviti prisotnost vseh za delo sposobnih moči, saj je ponavadi košnja kar okrnila priprave na izvedbo te osrednje popestritve colskega poletnega mrtvila. Toda ni se jim izšlo. Kaj se je zgodilo? Colski kmetje so že sredi pomladi stopili skupaj, da bi določili uradni začetek košnje. Padali so različni predlogi, nazadnje pa so se odločili, da povprašajo meteorologe, saj niso želeli tvegati slabega vremena. V Ljubljani pa so pogledali v koledar jim nemudoma sporočili, da je pravi čas za začetek košnje teden okrog 9. junija. Seveda so bili naši kmetje začudeni, zakaj tako zgodaj, pa so jih meteorologi hitro potolažili, da bo takrat zagotovo lepo vreme, saj je takrat Colska nedelja, ki je še nikoli ni pokvaril dež. In spet je bilo po starem, spet je košnja okrnila priprave. Toda letos bi se kmalu zgodilo nekaj povsem nepričakovanega. Lahko bi se zgodilo, da bi Colsko nedeljo onemogočilo - preveč lepo vreme. Pripeka je bila namreč 9. junija neznosna in skromen popoldanski

obisk je dal vedeti, da so se ljudje pred pekočim soncem skrili raje doma. Šele proti večeru, ko je živo srebro padlo, je začelo padati tudi v blagajno. Ostalo dogajanje je bilo v mejah normale; odojek je bil razprodan, pijača je tekla, Ptujčani so igrali, Kalamari so nas zabavali, mortadelo pa so letos preventivno pospravili kar organizatorji. Če bo vreme tako izkazalo tudi prihodnje leto, imajo organizatorji že pripravljeno rešitev: Veselica se ne bo pričela ob 15. uri, ampak takrat, ko bo temperatura padla na 15 stopinj.

Seveda se je seno v vremenskih razmerah, ki so vladale v prvi polovici junija, zelo hitro sušilo, še bolj hitro pa je bila po Colski nedelji suha blagajna. Vendar pa zato ni bila kriva pripeka, ampak novogradnja ob Telekomovi centrali, ki je dobivala končno obliko. V kratkem pričakujemo tudi otvoritev prostorov, ki bodo za Col nova pomembna pridobitev, saj bo v njih bife. Takih objektov seveda ni nikoli preveč.

Še ostajamo pri košnji, ki je letos očitno zaznamovala poletje. Člani društva Trilek so bili namreč kar precej jezni zaradi prej omenjenih težav, ki so jih imeli s košnjo ob Colski nedelji. Sklenili so se maščevati in odločili so se, da pokosijo senožet nad Malim Poljem. Organizirala se je okrepljena skupina koscev, si za to priložnost nadela ime Night Mowers in na skritem vežbališču pod Lokvarjem izdelala tajni načrt. 20. julija navsezgodaj zjutraj so se kosci, zamaskirani v stara oblačila, odpravila na senožet in izvedli bliskovito akcijo. Le kako, da jih ni nihče slišal, so se spraševali vaščani. Tudi na to so pomislili, uporabili so namreč ročne kose. Nekaj pa vseeno niso predvideli; celotno akcijo je posnela kamera in z njihovim početjem je bila nekaj dni kasneje s pomočjo televizije seznanjena cela Slovenija. Uspešno akcijo je Trilek še isti večer proslavil s piknikom v zavetju smrek na obronkih Dolarske doline. Kot je že v navadi, ni šlo brez športa, tokrat je bila na vrsti disciplina mešani nogomet. Letos je vodstvo Trileka izpolnilo obljubo in v začetku septembra vse, ki pomagajo na Colski nedelji, popeljalo na izlet v Gardaland. Potovanje je ob gledanju filma v avtobusu hitro minilo, dopoldan v zabaviščnem parku tudi, za popoldne pa bi bilo najbolje, če bi se izletniki preselili kar v avtobus in si ogledali še kakšen film, saj je očitno pol severne Italije sončno soboto izkoristilo za prihod v Gardaland in gneča je bila nepopisna. Colski balinarji že dalj časa napovedujejo, da bodo balinišče pokrili. Sedaj, ko so napredovali v višjo ligo imajo za to tudi več razlogov. Očitno pa jih bolj skrbi, kako se počutijo obiskovalci in gledalci na balinarskih tekmah, kot pa tekmovalci sami. Kako naj drugače razumemo, da so pokrili le šank. Glede na to, da je ta šank ob igrišču že nekaj mesecev, je skrajni čas, da ga geodeti vrišejo še v katastrski načrt športnega centra

Lipov gaj. Vsekakor pa bi v dolgoročni načrt ureditve našega igrišča sodila tudi zgraditev postaje za prvo pomoč, glede na trend bi lahko poskusili najprej z mavčarno. Kljub temu, da postajajo iz leta v leto starejši, nekateri športni navdušenci namreč ne prenehajo s košarko ali nogometom. Volje torej ne manjka, žal pa postajajo kosti, zglobi in ostali vitalni deli telesa vse starejši, da o živcih, ki se včasih nevarno stanjšajo, niti ne govorimo.

V Orešju, colskem vinorodnem območju, ima lastnik najstarejše trte novo veselje. Preusmeril se je na ovčerejo in če so naši podatki točni, če seveda odštejemo perjad, je postal colski kmet z najštevilčnejšo čredo živali.

Vsekakor podatek vreden omembe v naši kroniki.

Omembe vredna pa je tudi zadeva, ki se nam je pripetila konec poletja. Col se je namreč nekoliko približal naši občinski prestolnici Ajdovščini. Sliši se neverjetno, a ugotovitev je točna in preverjena. Prepričajte se še sami: koliko časa ste se prej potrebovali do Ajdovščine?

Okrog osem minut. Kaj pa sedaj, ko je nov asfalt? Šest minut. Torej je Ajdovščina bližje!

V kroniki vedno nekaj vrstic namenimo tudi podoknici.

Letos je bila nekaj posebnega iz dveh razlogov: med podokničarji je bila tudi televizijska ekipa, sama podoknica pa je bila naprodaj. Seveda ne dobesedno.

Srečni dobitnik te nagrade je znan tudi kot zborovodja,

oziroma hišnik. Znan pa je tudi po tem, da pri njemu dobite vse, torej kot pri Mercatorju, in letos je v svojo ponudbo pač vključil tudi podoknico. Račun se mu ni čisto izšel, saj so potem organizatorji za vzepenjanje po lestvi izbrali mlajšega podokničarja. Zato pa ima naš junak čisto posebno nalogo, pravzaprav čast. Že nekaj let zapovrstjo je glavni šofer Miklavža s spremstvom in tudi letos se je dobro odrezal. Za konec pa k zadevi, ki nam bo življenje na colski planoti še bolj olajšala kot pa, recimo, nova asfaltna prevleka proti Ajdovščini in še nekatere druge pridobitve. To je za novimi orglami naša druga najpomembnejša dobrina. Govorimo seveda o vodi, ki jo že nekaj desetletij več ali manj po naravni poti lovimo, brez posebnih uspehov seveda. In ker voda noče k nam, se je naša oblast odločila, da bomo šli mi k njej. S pomočjo mojstrov iz Ljubljane, ki so pripeljali svedre in zavrtali. Colsko podzemlje je bilo tokrat bolj usmiljeno in očitno je bil davek, ki si ga je narava v obliki svedrov vzela pred desetimi leti v Žagoliču, dovolj velik, da je 31. avgusta iz vrtine le pritekla voda. Ali bomo torej prihodnje leto le rešeni tovrstnih skrbi? V stilu zadnje novice tudi zaključujemo letošnjo kroniko.

V novem letu vam želimo predvsem veliko vode, pa tudi kanček sreče seveda.

Agencija kronike

VABILO

Društvo Trilek vabi vse krajanke in vse ljudi dobre volje na svečano otvoritev bifeja Nova pošta, ki bo posloval v novih društvenih prostorih ob Telekomovi centrali na Colu. **Otvoritev bo 29. februarja 1997 s pričetkom ob 18. uri.**

Po krajšem nagovoru predsednika društva in matere županje, ki bo prerezala trak, bo sledil zabavni program, v katerem bodo nastopali:

Iztok Mlakar

Kalamari

Gianni Rijavec

ansambel Nanos

humorista Frnce & Janez

Zabavni program bo povezoval Boris Plesničar

Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno. Vsak obiskovalec prejme tudi praktično darilce.

Urnik bifeja Nova pošta

vsak dan od 8.00 do 23.00

sobota, nedelja in prazniki od 9.00 do 24.00

V sklopu bifeja bo poslovala tudi manjša igralnica z elektronskim pikadom.

Obiščite nas že na otvoritvi!

GUGLANJE PO COLU SKOZI LETA

Ker smo si v letošnjem časniku privoščili kar nekaj skokov v minulo desetletje, pogledjmo še, kaj je v tem času prinašala rubrika Guglanje po Colu. Tudi kratke domisljice so svojevrstno ogledalo posameznega leta in v naslednjih vrsticah smo pripravili kratek izbor. Pa še droben nasvet: nekatera guglanja prinašajo sporočilo "med vrsticami".

1986

Le kaj je tako zanimivega, da je v nekaterih hišah tudi ponoči odprta televizija?

ŠIFRA: Gledajo "risanke"...

Po nekaj letih smo končno dobili novo igrišče.

ŠIFRA: Žal smo medtem izgubili voljo do rokometu.

1987

Ob deseti obletnici gasilskega društva je gorelo.

ŠIFRA: Najboljše gasilno sredstvo je Ribič.

Trinajste plače letos v Alpini ne bo!

ŠIFRA: Jugoslavija je v "riti"

1988

Na Dopolavori so ponovno odprli gostilno.

ŠIFRA: Jabolko ne pade daleč od drevesa.

Vodovod je poleti ponovno presahnil. Kaj bo z umazanijo?

ŠIFRA: "Ko se osuši, se okruši."

1989

Mnogo ponedeljkov mi je kombi odveč.

ŠIFRA: Sprejemem sočota.

10 % plače nudim poštenemu komunistu

ŠIFRA: Sandi.

1990

Sandi Lučotu ne more razložiti, kako se dela časnik.

ŠIFRA: Ker je zamašen.

Na Colu se odvija tečaj italijanščine

ŠIFRA: "Marjan, sei stanco?" "No, io sono Marjan!"

1991

Zračni prostor nad Malim poljem je zopet odprt, malopoljskega orla so sneli z drevesa.

ŠIFRA: V Gipsu je topleje.

Prvi colski podjetnik odda svojo trgovino v najem najboljšemu ponudniku.

ŠIFRA: Italijani so strastni hazarderji.

1992

Colski gasilci so tatove brjonov hitro našli.

ŠIFRA: Še vedno pa ugotavljajo, kdo je ukradel publiko na gasilski veselici.

Colskemu politiku je bil ukraden avto.

ŠIFRA: "Sedaj pa imaš Zavoro...!"

Colsko volilno telo se je premaknilo v desno.

ŠIFRA: Vse se nekam premika, le sklad za orgle ne gre ne levo, ne desno ne na bolje.

1993

Rezervoar na Studencu je dobil lepšo podobo.

ŠIFRA: Če je že suh, naj bo vsaj lep.

Potaplajočo barko zadnji zapusti kapitan. Ajdovsko občinsko barko je zapustil predsednik izvršnega sveta?

ŠIFRA: Ali se potapljamo?

1994

Colska pekarna je "dokončala" svoje poslanstvo. Kako bo na prihodnji Colski nedelji?

ŠIFRA: Kruh bomo dostavili po pošti.

Ob obisku Cola se je Milan Kučan rokoval tudi z zborovodjem

ŠIFRA: Hišnik s hišnikom.

1995

Pred desetimi leti so jih Colčani fasali v Ljubljani

ŠIFRA: Zastonj že ne.

Na Colski nedelji ni hotelo deževati.

ŠIFRA: Adijo zavarovalnina.

**Seveda nismo pozabili na leto, ki se izteka.
Tu je GUGLANJE po letu 1996**

Colski balinarji so napredovali v višjo ligo.

ŠIFRA: V spomin na ta uspeh bo ostal šank ob igrišču.

Delovna akcija za vodovod je bila zaradi padavin prestavljena.

ŠIFRA: Kje pa so bile padavine poleti?

Na letošnji Angelski nedelji je bilo vse v znamenju cvetja.

ŠIFRA: Na Otlici je igral Nagelj, na Predmeji Vrtnica, plesale pa so gorečke.

Na volitvah se je volilno telo spet zasukalo bolj v desno.

ŠIFRA: Premiki (J.J.)

Premiki volilnih teles, pa so bili najmočnejši po polnoči.

ŠIFRA: Martinovo vino je dobro delovalo.

Letos mineva 20 let od rojstva in tri leta od smrti rokometnega kluba Col.

ŠIFRA: Žalujočih ni!

Nogometaši so konec poletja pripravili še en nočni turnir.

ŠIFRA: S pomočjo opozicije v Trileku.

Malo rabljeno traktorsko kosilnico Superior zamenjamo za društvo Trilek.

ŠIFRA: Krštofovi z Malega polja.

Prejšnji lastnik trgovine Dom je ostal dolžan vodarino

ŠIFRA:

Miklavž se je po Colu vozil s kombijem

ŠIFRA: Pokrovitelj je bilo Ministrstvo za šolstvo in šport

POGLED V LETO 1997

V našem časniku smo doslej le komentirali in opisovali dogodke, ki so se že zgodili, letos pa smo se odločili, da jih bomo poskusili tudi napovedati. Za pomoč smo prosili, sicer neznanega, po informacijah sodeča pa zelo zanesljivega prognostika. To je J.B. z umetniškim vzdevkom Sirius, ki živi v Ljubljani, njegov rod pa izhaja iz Kamnega vrha v bližini Cola. Razvil je poseben slog napovedovanja s pomočjo drevesnega lubja. Izbrali smo nekaj najzanimivejših napovedi

DRUŠTVO TRILEK bo odprlo nov bife, zaradi velikega obiska, pa bo vodstvo društva kmalu začelo graditi prizidek.

KRAJEVNA SKUPNOST COL ne bo več upravljala z vodovodom, vodarino bodo krajanji plačevali direktno v Ljubljano.

Vse poti in krajevne ceste v krajevni skupnosti bodo asfaltirane. Dela bo prevzelo italijansko podjetje.

PEVSKI ZBOR se bo odpravil na gostovanje v tujino preko Luže in se povzpел na najvišji vrh Skalnega gorovja. Časovna razlika bo nekaterim pevcem povzročala želodčne težave.

MALO POLJE Opogumljeni z letošnjim vrtnanjem na Colu, bodo zavrtali tudi Malopoljčani in odkrili ogromne količine vode. Nekako v istem času se bo pritok vode iz idrijskih izvirov drastrično zmanjšal.

TV PRETVORNIK Pri kopanju temeljev za postavitev pretvornika na Žerivšah, bodo našli arheološke izkopanine, del znamenitega Pentagrama, utrdbe, ki je varovala rimsko cesto.

AVTOBUSNI PROMET Zaradi premajhnega števila potnikov, bo ukinjena večina avtobusnih povezav preko Cola. Na Colu bo za tovrstne potrebe ustanovljena podjetje za prevoz s kombiji.

ORGLE Sklad za orgle bo končno poln.

OKOLJE Colski "Kolizej" se bo dokončno podrl. Na srečo ponoči.

TRGOVINA Za razpadajoči objekt pri trgovini Podvelb bo na licitaciji največ ponudil kosovski trgovec in tam odprl trgovino s sadjem in zelenjavo.

VOLITVE Na predsedniških volitvah 97 bodo Colčani večino glasov končno le namenili zmagovalcu volitev.

TOVORNI PROMET Zaradi gradnje avtoceste po vipavski dolini, bo celoten tovorni promet vse poletne mesece preusmerjen preko Cola in Hrušice.

Izdatno so nam pomagali:

MA. RO. MA. d.o.o

" DOM "
TRGOVINA COL 78
TEL: 065 68-420
MA. RO. MA. d.o.o. Col

IZ NAŠEGA PROGRAMA VAM NUDIMO:

KUHINJSKA PLASTIČNA POSODA, HIŠNI COPATI
 IGRAČE ZA VSE STAROSTI OTROK
 PROGRAM ZA ŠOLO!
 FILMI, AUDIO VIDEO KASETE (PRAZNE)

MINI ŽELEZNINA

VIJAKI, ŽEBLJI, BRUSNE PLOŠČE IN PAPIR, SVEDRI.

GRADBENI MATERIAL

APNO
 MALTI
 CEMENT
 FINA MALTA
 FUGIRNE MASE

ELEKTRO MATERIAL

STIKALA, ŽICE, PODALJŠKI, ŽARNICE, VAROVALKE,
 IZOLIRNI TRAKOVI, BATERIJSKE SVETILKE,
 VLOŽKI DURACELL HW. VOLTAR

DROGERIJSKO BLAGO

BARVE, LAKI, BELTOP, BELTON, SILIKONSKI KITI
 ČOPIČI, RAZREDČILA, RAZNI PREMAZI
 GOSPODINJSKI PLIN
 ORODJA MULLNER - MOŽNOST NAROČILA PO KATALOGU!

Gostilna TRATNIK

gostilna

tratnik

col

Trgovina PODVELB

Vsem iskrena hvala!

Colska gartroža za leto 1996

Leto je naokoli in spet se je pojavilo vprašanje, komu podeliti Colsko gartrožo. Kar nekaj je teh zaslužnih ljudi, ki bi si to vsekakor zaslužili. Z zbiranjem mnenj pa se je krog ožil, dokler ni v ožjem izboru ostal

gospod župnik Ipavec Stanislav.

Na Col je prišel leta 1993. Hitro se je povezal z gospodarskim svetom župnije kot tudi s samo KS. Že pred njegovim prihodom smo načrtovali nabavo novih orgel. Stare so bile namreč že precej dotrajane. Sprejel je izziv in se okupiral z zamenjavo orgel. To je bila takrat njegova prvenstvena naloga na gospodarskem področju. Začel je z zbiranjem financ, saj jih je do takrat še precej manjkalo kljub vsej dobri volji in akcijam domačinov. Kmalu za tem smo imeli možnost naročiti orgle, ki so bile hitro postavljene in tudi izplačane v celoti. A pred postavitvijo je bilo treba popraviti še kor, ki je bil lesen in ne bi zdržal obremenitve novih orgel.

Poleti so začela potekati dela tudi v župnišču, ki je bilo po njegovi zamisli prenovljeno dobesedno od vrha do tal, in to v izredno kratkem času. Sicer ni še vse končano, a bo že. V župnišču se nahaja večnamenska dvorana za razna srečanja, maševanje, pa še pisarna, sobice za goste... Za vse to pa je bilo potrebno kar nekaj žrtvic (bivanje v za - to neprimernih prostorih v župnijskem domu da katerega vodi strma pot itd.).

Gospod Stanko je tudi izredno aktiven mož na področju župnijske in dekanijske Karitas kot tudi na področju gibanja Vera in luč. Na obeh področjih ima velike in dolgoletne izkušnje ter se nesebično razdaja.

Tudi društvo Trilek z njim dobro sodeluje.

Za vse njegove zasluge na duhovnem in gospodarskem področju in kot v spodbudo za naprej, mu izrekamo zahvalo in podeljujemo

Colsko gartrožo za leto 1996.

Colski časnik izdaja društvo TRILLEK, društvo za ohranitev starih običajev.

Uredniški odbor:

Glavni in odgovorni urednik: *Sandi ŠKVARČ*

Tehnično urejanje: *Marjan PELJHAN*

Lektor: *Franc ČERNIGOJ*

Sodelavci: *Simon ŠKVARČ, Lucijan TROŠT, Ivan ŽGAVEC, Matjaž BIZJAK, Silvan PRAČEK, Damjan KOBAL, Janez KOVŠČA, Darjo BAJC*

Naslovnica: *Silva COPIC*

Naklada: 200 izvodov

8. številka Colskega časnika izide 29. dec. 1996

Redakcija zaključena 20. 12. 1996

SLIKA NA ZADNJI STRANI

Ivanka Bizjak je nova predsednica naše krajevne skupnosti. Je prva ženska na Colu, ki je sprejela ta izziv, zato ji veljajo še posebne čestitke. Veliko uspehov pri delu želimo celotnemu vodstvu naše krajevne skupnosti. Glede na izpeljane aktivnosti v tem letu, bo pod vodstvom "matere županje" še uspešnejše, kot bi bilo sicer.

